

Kahramanlar ocağında

Deniz ve kara harp akademileri ile yüksek levazımda tahsillerini muvaffakiyetle bitiren erkânı harp zabitlerine diplomaları verilirken Cevat Paşa ile Ali Fuat Paşa Hz. güzel sözler söylediler. Cevat Paşa bu yüksek bilgi ve kahramanlık ocağının en eski bir mezu-nu ve büyük erkânı harbiye reisi-nin resmi bir vekili sıfatıyla söz söy-leledi. Gene o sıfatlar ile diploma-ları dağıttı ve erkânı harp ola-rak mektepten çıkan her zabite son vazife dersini verdi. Ali Fuat Paşa harp akademisi kumandanıdır. O da bu sıfatla yüksek neza-reti altında yetişmiş olan zabitle-re mektebin tarihinden bahsetti. Askerlik hayatında seciyenin, va-zife gayretinin ehemmiyetini anlattı.

Ali Fuat Paşa Hazretleri-nin yalnız askerler için de-ğil, her hangi bir sınıfa ve mesleğe mensup olursa olsun bütün vatandaşlar için kıymetli olan sözleri bugün VAKIT in diğer sütunlarında bulunacaktır.

Bu sözler aynı zamanda harbiye mekteplerimizin her devirde ne den dolayı en yüksek bir kahra-manlık ocağı olduğunu da anla-tacaktır.

Bizde umumî denilecek derecede geniş bir kanaat vardır: Aske-riyatın temin ettiği nizam manası-na anlayanlar çoktur. Bu anlayış tarzının çok yanlış olduğunu gene Ali Fuat Paşa Hazretlerinin söz-leri pek güzel anlatıyor. Çünkü Ali Fuat Paşa Hazretleri:

— Herhangi ahval ve şerait içinde olursa olsun bir erkânı harp yalnız istizan etmemelidir. İstizan aciz demektir. Onun için bir erkânı harp kendi kendi-ne vaziyeti tetkik ederek kuman-danma muayyen ve serih bir teklif yapmalıdır. Eğer bu teklif kumandanın fikrine tevafuk ederse artık o kararı kendisinin değil kumandanın kararı diye bilmeli-dir. Sayet kumandanı başka bir kararda bulunursa kayıtsız ve şartsız onu benimsemelidir. Bütün

Mehmet ASİM

(Devamı 2 inci sayının 3 üncü sütununda)

Yarınki sayımız:

20

S-A-Y-I-F-A

Askerlik, Güzel San'atlar,
Çocuk, eğlenceli yazılar,
Sinema sayfaları

Bugünkü sayımızda:

Anadolunun de- ğişen profili.

Yazan: SADRI ETEM

- 3 üncü sayıfada -

Türk dili bayramı dün her yanda tatlı bir gönül taşkınlığı içinde kutlandı

Türk dili araştırma kurumu başkanının sözlerinden: "Erdeğimiz Türk dilini her yönden onararak, zenginleştirerek acun dilleri kıtında seçkin kılmaktır!,"

İstanbul Halkevinde dünkü Dil Bayramı: Ortada Türk Dili Tetkik Cemiyeti başkanı Saffet Bey; yukarıda Refik Ahmet Bey, Kurultay marşını söyleyen mektepli hanımlar; aşağıda eski - yeni edebiyat eserlerini okuyan hanım ve dinleyiciler.

Birinci Türk Dili Kurultayının toplanışının ilk günü yıl dönümü dün, yurdun her bucağında, dil bayramı olarak kutlandı. Bay-

ram, İstanbulda Halkevinde ya-pıldı. Evin üst, alt salonları hın-cahınç dolmuştu. Cumhuriyet Halk Fırkası umumî kâtibi Recep

Bey, T. D. T. C. başkanı Saffet Bey, Fırkanın umumî idare he-yeti azaları, Fırkanın İstanbul vilâyeti idare heyeti reisi Antalya

mebusu Doktor Cemal Bey, vilâ-yet idare heyeti azaları, harp aka-demisi kumandanı Ali Fuat Paşa, (Devamı 9 uncu sayının 1 inci sütununda)

Birleşme yok!

Bulgaristanda Yugoslav-ya ile birleşmek taraf-tarları Sofya askeri ce-miyetinin bir darbesine mi uğradı?

Yugoslav Kralı Aleksandr Hz.

(Yazısı ikinci sayıfada)

ideal: Gazi MUSTAFA KEMAL ve DUMLUPINAR'dır Fuat Paşanın erkânı harp zabitleri- mize mühim hitabı

"Başboğumuzun izinde; Cümhuriyet ordusunun, donanma-sının mühim mevkilerinde büyük işler görmenizi dilerim,"

Kara ve deniz harp akademilerini bitiren erkânı harp zabitlerimize evvelki gün merasimle diplomaları verilmiş, kara erkânı harp akademisi kumandanı Fuat Paşa Hz. bir nutuk söylemişti. Dün-kü sayımızda ancak hulâsasını koyabil-dığımız bu değerli nutkun bu sayımızda tamamını veriyoruz:

Genç erkânı harpçileri sevgi ve heyecanla selâmlarım.

Bu yıl deniz harp akademisinin ikinci çıkan sınıfı; kara harp a-kademisinin 16 ncı sınıfı, yüksek levazım mektebinin 7 inci sınıfı diploma aldı.

Deniz harp akademisi mezun-ları beyler:

Geçen yıl, çıkan zabitlerin ço-

Erkânı Harp Akademisi Kumandanı
FUAT PAŞA

ğu erkânı harbiye stajlarını bitirip erkânı harp zabiti sıfatıyla donanmada filen mevki alırken deniz akademisinin ikinci mahsulü olan sizler de erkânı harbiye stajına birinci derecede bir liyakatle ayrıldınız.

Sizinle deniz erkânı harp zabiti on iki olacak.

Siz kıymetlerinizi dersleriniz-de, harp oyunlarında, deniz ve ka-

(Devamı 10 ncu sayının 1 inci sütununda)

Isveç veliahdı, İsveç ve İsveçliler

İsveç Veliâhtının büyük bir Şark seyahatine çıktığını ve bu arada memleketimize de geleceğini yazmıştık. Veliâht Güstav Adolf, Prenses ve İsveçliler hakkındaki yazımızı 7 nci sayımızda bulacaksınız. Resimlerimizde (baştan itibaren) Prenses İngrid'i, Veliâht Güstav Adolf Hazretleri, Prenses Louise Hazretlerini görüyorsunuz.

Parlâmentolar konferansında üçüncü gün

Beynelmilel Parlâmentolar Birli-ği konferansı dün üçüncü toplantı-sını yaptı. Dün bilhassa silâhsızlanma ve emniyet meseleleri üzerinde ehemmiyetle duruldu. Muhtelif mu-rahhaslar bu bahis üzerinde söz söy-lediler. İngiliz murahhası: "Silâhlanma ile emniyet temin edilemez!," dedi. Fransız murahhası: "Muahede-lerle silâhsızlanma tespit edilmiş milletlerin silâhlanması nihayet bul-malıdır!," fikrini ileri sürdü. Zeki Mesut Bey, silâhlanma yarışı devam ettikçe dünyada hakiki ve devamlı bir sulhun teessüsüne imkân olma-dığını anlattı.

Konferansın dünkü çalışmasına ait tafsilât dördüncü sayımızda bulacaksınız.

TELGRAFLAR

Bomba yüklü bir tayyare!

Mançuko kuvvetleri, bir Sovyet askerî tayyaresi yakaladılar

Berlin, 26 (A.A.) — Röyter ajansı muhabirinden:

Bomba ve mitralyöz yüklü, ve telsizle mücehhez bir Sovyet askerî tayyaresi, Mançuko kuvvet-

leri tarafından Mançulide ele geçirilmiştir. Belli olmayan bir sebepten ötürü karaya inen pilotlar esir edilmişlerdir.

Bir İtalyan ceneralına göre Sovyet ordusu

Roma, 26 (A.A.) — Cionale d'Italya gazetesi, Sovyet ordusunun geçen ağustos manevralarında hazır bulunan İtalya askerî heyetinin başı General Grazioli ile bir mülakat yapmıştır.

General Grazioli, modern kızıl ordunun mükemmel teknik teşkilâ-

tını, kumandanlarının derin bilgisini, ordunun fenni teçhizatını, çok muktedir pilotlara malik olan kuvvetli havacılığını kaydettikten sonra, Sovyet ordusunun yaman bir kudet vasıtası olduğunu söylemiştir.

Afganistan Milletler cemiyeti azası

Cenevre, 26 (A.A.) — Altıncı Komisyon ittifakla Afganistanın milletler cemiyetine iltihakı le-

hinde karar vermiştir. Asamble bugün öğleden sonra katı kabul kararını verecektir.

İktisat Vekili Uşakta

Uşak, 26 (A.A.) — İktisat vekili Celâl Bey bugün Ankaradan gelerek Uşak şeker fabrikası önünde trenden indi. Fabrika müstahdemini tarafından hararetle karşılandı. Vekil Bey fabrikayı ve yeni vücutte getirilen elektrik tesisatını ve pancar tecrübe tarlalarını gezerek muhtelif izahat aldı. Bilâhara Uşaka gelerek kaymakamlık dairesini, fırkayı ve belediyeyi ve Yılanca zâdelerin dokuma fabrikasını ziyaret etti.

Yarın sabah İzmir hareket edecektir.

Yeniden Grev mi?

Vaşington, 26 (A.A.) — Mensucat işçileri grev komitesi reisi M. Gorman, patronların, sendika mensuplarına karşı tatbik ettikleri tedbirler karşısında, cenup eyaletlerindeki işçilerin yeniden grev ilân etmek istediklerini söylemiştir.

Birleşme Yok!

Yugoslavya kralı Aleksandrın, bugünlerde Sofyayı ziyaret etmek üzere bulunduğu malumdur. Bu ziyaret münasebetiyle Belgrattan Atınada çıkan Katimerini gazetesine şu malûmat veriliyor:

Kral Aleksandr, hususî bir mahfilde, Sofya seyahatinin sadece bir teşrifat ziyaretinden ibaret olup evvelce Kral Borisin Belgrat ziyaretini iade edeceğini söylemiştir. Kral bilhassa Sofyada bulunan yeğeni Kraliçe Loanayı ziyaret edecektir.

Gene Kralın hususî beyanatına göre Sofyada siyasî meseleler ile meşgul olmayacaktır. Bunun için Kral Aleksandr ile ne Çar Boris ve ne de Bulgar hükümeti arasında siyasî mahiyette hiç bir müzakere vaki olmayacaktır.

Yugoslavya ile Bulgaristan arasındaki münasebat yalnız şeklen dostane manzarasını muhafaza etmektedir. Son zamanlarda Bulgaristanda Yugoslavyaya karşı esaslı bir değişiklik olmuştur. Bulgaristanda kayıtsız ve şartsız Yugoslavyaya iltihak ederek bir ve ayrılmaz bir İslav kütlesi vücutte getirmek taraftarı olan Zveno grubu muhafili —ki bunların başında Bulgar maliye nazırı Petar Todorof bulunmaktadır — Sofya askerî cemiyeti tarafından ağır bir darbeye uğramıştır. Bu cemiyet hâli hazırda bütün Bulgaristan ordusunu temsil etmektedir. Bu cemiyet son zamanlarda tasfi-

ye ve tensik edilmiş, bir ve ayrılmaz Yugoslavlık taraftarlarının cemiyetle alâkaları kesilmiştir. Bu cemiyetin başına Sofya garnizonu kumandanı General Tzaneff geçmiş ve idaresini tamamen eline almıştır.

Sofya askerî cemiyetinin bu yeni azaları (Voenna Lega) Yugoslavya ile birleşmek taraftarı olan siyasete nihayet vermiştir. Bundan sonra Bulgaristanın haricî siyaseti tamamen halis Bulgar siyaseti olacaktır. Bu siyaset yalnız Bulgaristanın millî ülkülerini tahakkuk ettirmeğe çalışacaktır.

Sofya hükümeti, bundan sonra Muşanof kabinesinin haricî siyasetini takip edecektir. Bu siyaset bütün Bulgaristanın komşuları ile iyi dostluk siyaseti olacaktır. Tabii olarak esasen bir İslav devleti olmak itibarıyla Yugoslavya ile iyi geçinmek siyaseti tutulacaktır. Fakat Bulgar hükümeti Yugoslavya ile birleşmek siyasetinden uzaklaşacaktır. Bulgar zabıtlarının bu husustaki kararları katidir.

Gene bu siyasetin neticesi olarak hali hazırda Bulgaristanda bütün idareler askerileştirilmiştir. Sivil idarelerin başlarına yığın yığın orduya mensup zabıtlar tayin olunmaktadır. Yakında Sofya askerî mektebi müdürü miralay Kollef, Bulgaristanda gayet mühim bir teşkilât olan içtimai kalkınma idaresinin başına geçirilecektir.

Maarif Vekili

Abidin Beyin istifası haberleri doğru değil

Ankara, 26 (A.A.) — Maarif vekili Abidin Beyin sıhhi sebepler dolayısıyla istifa edeceğine dair gazetelerde görülen haberlerin hiç bir asıl ve esası olmadığını beyana Anadolu Ajansı memur edilmektedir.

Ankara, 26 (Hususî) — Maarif vekili Abidin Beyin yarın Yozgat yolu ile seyahate çıkması muhtemeldir. kendisine hususî kalem müdürü refakat edecektir. Seyahatin on beş birinci teşrine kadar süreceği söyleniyor.

Kahramanlar ocağında

(Bağ tarafı 1 inci sayıfada)

varlığı ile o kararın yerinde ve kusursuz olarak tatbikine yardım etmelidir.

Böyle bir disiplin kör değil, bilâkis pek şuurlu bir disiplindir. Bu öyle bir disiplindir ki resmî ve hususî her müessesede yer tutması candan arzu edilir. Bir erkânı harp ile kumandanı arasındaki bu disiplin vaziyeti her âmir ve her müdürün vazifesidir. Bu disiplin vir arasında bulunması idare makinelere menfaatini değil, kuvvetini temin eder.

Sivil idare demek disiplinsizlik demek değildir. Disiplinin en güzel ve en mükemmeli de şüphesiz Ali Fuat Paşa Hazretlerinin tasvir ettiği şuurlu disiplin şeklidir. Nihayet Ali Fuat Paşa Hazretlerinin istizan hakkında söylediği sözlerde gene sivil idareye ait işlerde unutulmamak lâzım gelir. Herhangi bir memur vazifesini yaparken yüksek makamlardan bazan istizan etmek mecburiyetini hissedebilir. Katı mecburiyet halinde yapılacak istizanlarda bile mutlaka memur vaziyetin her türlü icaplarını tetkik vevütale ederek kendisince sarıh bir karara varmalıdır. Ondan sonra bu kararın tatbiki için âmirinden mezuniyet istemelidir. Aksi takdirde istizan ehliyetisizlikten, hakikaten acizden başka bir şey değildir.

İstanbul Belediyesinden:

1 ci Teşrin 1934 tarihine müsadif pazartesi günü İstanbul Umumi Meclisine âza intihabı faaliyetine başlanacaktır. O gün bilumum resmî ve hususî müessesat ile mesakin bayarklarla donatılacaktır. İntihap muamelesinin nihayetine kadar bayraklar takılı bırakılacaktır. Keyfiyet muhterem halkımıza ilân olunur.

HUSUSÎ HABERLER

Ayasofyanın bahçe kısmı da açık müze haline konacak

Ankara, 26 (Hususî) — Ayasofya camiiinin bahçe kısmı da açık müze haline konulacaktır. Bundan evvel, toprak altında kalan yapıları araştırmak için bahçede sondaj yapılmaya başlanmıştır.

Maarif Vekâleti, Ankara müzesi için Mahruki zâde Cafer Bey varislerinden on yedi bin parça

dan mürekkep Türk ve İslâm sikkelerini ihtiva eden değerli bir kolleksiyon satın almıştır. Daha önce eski Trabzon valisi Reşat Beyin meşhur sikkeler kolleksiyonu da alınmıştır.

Bu iki kolleksiyon, Ankara müzesinin para şubesi için temel olabilecek zenginliktedir.

Mektupçular ve kaymakamlar arasında nakiller

Ankara, 26 (Hususî) — Tekirdağ mektupçuluğuna Kırşehir mektupçusu Şevki, Kırşehir Tokat mektupçusu Hüsnü, Muş hukuk mezunlarından istablı âmir hukuk işleri müdürü tetkiki tabiiyet memuru Tefik, Çankırıya Maraş mektupçusu Yaver Lutfi, Sinoba Isparta nüfus müdürü Ri-

fat, Gümüşaneye Burgaz nahiyesi müdürü Cemal, İzmir İskilip kaymakamı Baha, Beyler nakil ve tayin edilmişlerdir.

Erdek kaymakamı Cemil Bey Demirci kaymakamlığına, Demirci kaymakamı Esat Bey Erdeğe nakledildi.

Dahiliye Vekili geliyor

Ankara, 26 (Hususî) — Parlamentolar birliği konferansında Hariciye Vekâleti vekilliğini temsil etmek üzere Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Bey bu akşam İstan-

bula hareket etti. Pazar veya pazartesi günü buraya dönmesi muhtemeldir.

Sıhhiye Vekili Refik Bey de aynı trenle İstanbula gitti.

Ankarada cinayet

ANKARA, 26 (Hususî) — Dün akşam üzeri Bentderesinde bir cinayet oldu. Sağancaz Dursun, metresi Pakizeyi muhtelif yerlerinden yaraladı. Pakize'nin hayatı tehlikededir. Dursun yakalandı.

Orman yangını

ANKARA, 26 (Hususî) — Dün Çankırı ormanlarında bir yangın çıkmıştır. Yangın hâlâ devam etmektedir.

Tayin

ANKARA, 26 (Hususî) — Divanmuhasebat sekizinci grup inhisarlar şefliğine murakıp Şükrü, onuncu grup inhisarlar şefliğine birinci sınıf murakıplardan Asım beyler tayin edilmişlerdir.

Trenlerde ucuzluk

ANKARA, 26 (Hususî) — Devlet demiryolları, zeytin, ayçiçeği, pancar, susam, pamuk ve diğer yağlı hububat küspelerini asgarî on ton hamule olmak ve bu sıklet üzerinden ücret tabii tutmak şartıyla 1 - 10 - 934 tarihinden itibaren mühim tenzilatla taşıma kararı vermiştir.

muhacir geliyor

ANKARA, 26 (Hususî) — Bu hafta içinde İstanbula Romanyadan 1200 nüfusluk bir muhacir kafilesi gelecektir. Bu muhacirler Çorluda iskân edileceklerdir.

İsmail Hikmet Bey

Ankara, 26 (Hususî) — Maarif umumi müfettişlerinden İsmail Hikmet Bey İstanbula hareket etti.

Çankırı belediye reisi

Ankara, 26 (Hususî) — Çankırı belediye reisliğine tayin edilen Dede zâde Esat Beyin memuriyeti tasdik edildi.

Silivri kaymakamı vekâlet emrinde

Ankara, 26 (Hususî) — Silivri kaymakamı Mehmet Ali Beyin görevden alınması üzerine vekâlet emrine alınmıştır.

Ankarada yeni bir orta mektep

Ankara, 26 (Hususî) — Ankarada yeniden yapılacak olan orta mektebe yüz bin lira tahsisat konulmuştur. Mektebin yeri henüz belli olmamakla beraber Samanpazarı civarında yapılması ihtimali kuvvetlidir.

Emniyet umum müdürlüğü

Ankara, 26 (Hususî) — Emniyet umum müdürü Şükrü ve Seyhan valisi Tefik Hadi Beyler buraya geldiler.

Emlâk bankası umum müdürlüğü

Ankara, 26 (Hususî) — Emlâk bankası umum müdürlüğüne merkez bankası müdür muavini Cevdet Bey tayin edilmiştir.

İstanbul diyarıbekir hava yolu açılıyor

Bu ayın otuzundan itibaren İstanbul — Eskişehir — Ankara — Kayseri — Diyarıbekir arasında karşılıklı hava yolu ile ylocu ve eşya nakline başlanacaktır. Şimdiden tecrübe uçuşları yapılmaktadır. Nakliyat muntazamen başlayınca tayyare 8,30 da İstanbul'dan kalkacak, 9,30 da Eskişehire varacaktır. Tayyare Ankaraya oradan Kayseri yolu ile Diyarıbekire gidecektir. Diyarıbekire varış saati 4,30 dur.

paralarımızın kıymeti

Adana ticaret odasının yaptığı sekiz aylık tetkikata göre, 934 senesi geçinme endeksi, 930 senesi geçinme endeksinden yüzde 32 nisbinde noksandır. Şu neticeye göre, Türk parasının kıymeti dört sene içinde yüzde 32 nisbetinde yükselmiş demektir.

Alacağa şahin..

— İstanbul sokaklarından, sokakların temizliğinden memnun musun?

“Beterin beteri vardır, buna da çok şükür”, diyip, her şeye rıza gösterenleri bir tarafa bırakırsak, hiç kimse:

— Memnunum, İstanbul tertemiz bir şehirdir! diyemez.

Bunu diyemez, bunu diyemeyiz, fakat, İstanbul belediyesinin icraatından uzun boylu şikâyete de hakkımız var mıdır?

— İstanbul halkı, temizliğin ne olduğunu hakkiyle biliyor mu?

Sualine de, kaç kişi:

— Biliyor! cevabını verir?..

Belediye başkanının maddi ve manevi yardımıca gene halktır. Şehirlerinin güzelliğine, temizliğine gözcülüğü şehirliler eder. Halbuki itiraf edelim, biz pasaklı ev kadını, her tarafı kirleten yaramaz çocuklar gibiyiz. Mütemediyen arkamızdan dolaşıp toplamak lazım. Bir İstanbulu göz önüne getirelim, bir de arkamızdan, dağıtıp kirlettiklerimizi toplamağa çalışanları düşünelim..

Belediyeden, manevi yardım şöyle dursun, maddi yardım, ifasına mecbur olduğumuz maddi yardım bile esirgiyoruz.

— Efendim İstanbul sokakları pis!

İyi ama, İstanbul sokaklarının istediğiniz gibi temiz olması için kaç para lazım? Düşünüyor muyuz?.. Bugün bu beğenmediğimiz temizliğe yedi yüz bin lira sarfediliyor. Buna karşılık belediyenin temizlik parası olarak halktan toplayabildiği para iki yüz bin lira..

Çaçenlerde gazetelerimizden bir köceman bir başlıkla adeta feryat ediyordu: Bizden yirmi beş milyon istiyorlar!..

Aman!.. Bunu kim istiyor? Nedir bu?.. Meğer bu parayı isteyen maliye mi?.. Yani maliyeye yirmi beş milyon borçlanmışız?.. Maliyeden yirmi beş milyon kaçırılmışız?.. Ödememişiz?..

İş kendimize dayandı mı ağız açmayız, amma resmî dairelerden şikâyete geldi mi torba ile lâf.. Hem vermekle mükellef olduğumuz parayı vermeyiz, hem de her yeri “Bal dök, yala”, dedikleri şekilde görmek isteriz.

Yollardan şikâyet edenlerin yüzde doksanı acaba kaç senedir yol vergisi vermemişlerdir!..

Alacağa şahin amma, vereceğiz.. Tısl!..

Selâmi İzzet

Ölçü ve ayarlar baş müfettişi

Marmara mıntakası ölçü ve ayarlar baş müfettişi Kudret Haklı Bey terfian iktisat vekâleti sanayi tetkik heyeti azalığına tayin edilmiştir. Kudret Bey yakında yeni vazifesinin başına hareket edecektir.

Dikiş sergileri

Divanyolunda Türk Kadın Bıçkı Yurdunda bir sergi açılacak ve bu yıl yurdu bitiren hanımlara diplomaları dağıtılacaktır.

Sergi saat on altı buçukta açılacaktır.

ŞEHİRDE

İŞARETLER

Anadolunun değişen profili

Rayda bir tılsım var: Meçhulleri keşfediyor, Ray nereye uzanırsa, lokomotif nereye sesini ıstıttırırsa orada bir kıvılcık oluyor. Sanki lokomotifin düdüğü muasır bir israfilin surudur. Anadolu yaylasında eshabı kehf mağarasında uykuya dalmış gibi medeniyete ve tekniğe gözlerini kapıyarak uyulayan tarlalar, köyler, kasabalar gerinerek ve silkinerek ayağa kalkıyor.

Yeni bir coğrafyanın kıvılcığına görmek isteyenler Anadolu yaylasının bir köşesinden şöyle bir baksınlar. Gün doğumunu seyretmek güzel bir şeydir. Bunu her gün görebilirsiniz. Fakat bir şehir doğumunu, bir coğrafyanın sitemden fıskırmasını seyretmek ancak yeni bir tarihin ufku açılırken mümkün olabilen şeylerdendir.

Anadoluda yeni bir coğrafya doğuyor. On sene sonraki çocuk dünkü coğrafya kitaplarını eline aldığı zaman geçen günleri anlamakta güçlük çekecek, asırların koynunda kıvrılarak uyuduğu eshabı kehf mağarasını bir hazin efsane gibi anacak..

1910 da basılmış bir coğrafya kitabında bir Kırıkkale, bir Yerköy ismine rasgelemez. Yani coğrafya kitapları on binde bir haritalar bile bunları boş bırakmıştır.

1925 tenberi Kırıkkale bir nahiye merkezidir. 1933 te Kırıkkale Orta Anadoluda küçük mikyasta bir fabrika şehridir. Kırıkkale baca, beton, asfalt, teknik, tulum giymiş delikanlı, mühendisten mürükkep yepyeni örneğini Asyada bulamıyacağımız bir kasabadır. Bu kasaba sanıyorum ki 1943 ün en kesif işçi ve teknik adamını toplayan büyük bir merkezi olacak.

Kırıkkale Amerikanın Detroitine ne kadar benziyor. Yüz sene evvel Detroit'in yerini harita göstermezdi..

Yerköy, yedi sene evvel sıfırdı. 1934 te Yozgat ve Kırşehir vilâyetlerini birleştiriyor. Yerköy Kırşehirle, Yozgatın kucaklaştığı yerde bir antrepo ve pazar..

Yerköyün dingil kilometre Yerköy istasyonundaki kerpiç duvarlı izbeleri birer satış mağazası haline koydu. İki düzine fazla dükkânın bir tanesinin kötü günlerde; ölü mevsimlerde, gündelik alış veriş, 60, güz mevsiminde 200 liradır. Bu rakama Yerköyde yükselen oteli ve mütemediyen gidip gelen otomobilleri ve deve kafilelerini, arabaları da ilâve etmek lâzımdır.

Yerköy bugün Amerikanın mantar şehirlerinden birinin çekirdek halindeki manzarasına ne kadar benziyor.

Belki de 1943 Yerköy, Yozgatla Kırşehir vilâyetlerini birleştiren geniş bir vilâyetin asfalt yolu beton binalı hendeseyle yan bakmıyan merkezi olacaktır.

Biraz daha ilerleyen tren sizi Fakıllı istasyonuna götürecektir. Fakıllı ismine dikkat ediniz. Yarımkı buğday firmaları arasında bu isme muhakkak rasgeleceksiniz.

Fakıllı Anadolu haritasında adsız bir köydü. Bu köyün insanları ancak kendi karınlarını doyuracak kadar buğday ekerlerdi. Fakat 1933 te Fakıllı köylüleri Eskişehir buğday pazarlarıyla alış veriş ediyor. Fakıllı buğdayını İstanbul piyasasına gönderiyor. Fa-

Sadri Etem

(Devamı 6 mci sayfanın 3 üncü sütununda)

Basamaklar

Merdiven basamakları mermerden yapılmıyacak

Yeni binalarda merdiven basamaklarının mermerden ve duvarlara sokulmak suretiyle yapıldığı görülmüştür. Halbuki yarığın vukuunda mermerin yanarak dağılması ve bu suretle evde oturanların kaçamamaları muhakkak olduğundan bundan sonra yapılacak binalarda merdiven altlarının betondan ve taştan yapılması lâzım geldiği şubelere bildirilmiştir.

Bundan başka şimdiye kadar üç katlı bina yapılmasına belediye şubeleri müsaade verebiliyordu. Bu izin bundan sonra merkezden verilecektir.

Belediye seçiminde sözlüyecek hanımlar

Belediye seçimi esnasında sözlüyecek hanımlar tespit edilmiştir. Bunlardan İffet Halim H. Kızıltoprakta, Rasim Paşa mahallesinde Erenköyde, Aliye Halit Fahri hanım Şişlide, Aliye Esat hanım Çenberlitaşa, Ferah sinemasında Lâtime Bekir hanım Fatih ve Eyüpte söz söyleyecektir.

İskarpini içinde dara çıkarmak isteyen kadın

Prens Mariya vapuru ile Selâniğe gitmek üzere rıhtım salonundan geçen madam Polikseni muhafaza memurları tarafından araştırılmış ve ayaklarının içlerinde 10 taneli altını bulunmuştur. Madam Polikseni sekiz numaralı ihtisas mahkemesine verilmiştir.

Hakem mahkemeleri

Muhtelit hakem mahkemeleri cumartesi günü yaz tatillerini bitirerek çalışmaya başlayacaklardır. Türk — Yunan mahkemesi reisi M. Bök de cumartesi günü şehrimize gelecektir. Yunan mahkemesinde ilk celse teşrinievelin dördünde olacaktır.

Tasdik edilen tarifeler

Kadıköy ve Yedikule havagazı şirketlerinin 934 senesi ikinci üç aylık tarifeleri belediyece tasdik edilmiştir. Kadıköy havagazı tarifesi yedi kuruş dört para, Yedikulenin altı kuruş otuz paradır.

Avrupaya gönderilecek hukuk mezunları

Avrupaya gönderilecek hukuk mezunlarının imtihanı dün bitmiştir. İstanbul hukukundan beş Ankara hukukundan da dört kişi gönderilecektir. İmtihan evrakı tetkik edilmek üzere maarif vekâletine gönderilmiştir.

İhtikârla mücadele

Kilo ve metre üzerinde ihtikâr yapıldığı tespit edildi

Kilo ve metre sistemi üzerinde bazı satıcıların ihtikâr yaptıkları tespit edilmiş ve bu ihtikârla mücadele için bir ihtikâr komisyonu toplanmasına karar verilmiştir. Komisyona vilâyetten, belediyeden birer, esnaf murakabe heyetinden beş ve ticaret odasından iki aza dahil olacaktır.

Vilâyetten Eminönü kaymakamı Nail, belediyeden Hikmet Beyler komisyona seçilmişlerdir. Mürakip heyetten de beş aza intihap edilmiştir. Ticaret odasından seçilecek iki aza henüz intihap edilmemiştir. Bugünlerde bu azalar da seçilecek ve bir hafta sonra ihtikâr komisyonu ilk toplantısını yapacaktır.

Kahvelerdeki sıhhi eksiklikler tamamlanacak

İstanbuldaki kahvelerin hemen çoğunun sıhhi ve fennî şartlara uygun bulunmadığı görülmüştür. Yakında belediye zabıtası memurları ve belediye doktorları İstanbuldaki kahveleri sırtı bir teftişten geçireceklerdir. Havalandırma, tertibatı, pencere ve bacadan marum olan kahvelere muayyen bir müddet zarfında noksanlarını tamamlamaları bildirilecektir.

Esrar kaçırın kahraman

Bursadan İstanbula esrar kaçırın Kadıköylü Kahraman, sekizinci ihtisas mahkemesince bir sene hapse ve 200 lira ağır para cezasına mahkûm olmuştur.

§ Yugoslavyadan Türkiyeye gelirken yatakların arasına ipekli kumaş gizliyen muhacir Maksut efendi altı ay hapse ve 800 lira para cezasına mahkûm olmuştur.

§ Lüks eşya kaçırma suçlu olarak muhakeme ve mahkûm edilen Odesa baş konsolosu Rauf Hayri Bey, kendisine bu işte yardım eden kavas Tevfik ve muhacir Mehmet efendiler hakkındaki karar temyizce tasdik edilmiştir.

Yeni cins bir pamuk

Mısır çiftçiliklerinden birinde ekilmiş olan pamuk bereketli surette mahsul vermiştir. Bir ağaçta (420) koza sayılmıştır. Bunu yazan Mısır gazeteleri “Bu bereket acaba topraktan mı? Yoksa pamuğun bir istihali mi?.. sualini soruyorlar.

Tramvaylar için

Üstü kapalı bekleme yerleri lâzım

İstanbulun birçok yerlerinde üstleri kapalı tramvay bekleme yerleri olduğu halde bunlardan yedikule, Topkapı ve Edirnekapıda hiç yoktur, bu üç merkezde halk tramvayları yolun ortasında ve güneşin, yağmurun, karın altında bekler. Yaz neyse diyelim, fakat işte kış gene geldi demek -tir, yarın öbür gün yağmurlar, fırtınalar, karlar başlayınca buralarda halk gene tramvayları üstü açık kaldırımların ortasında bekleyecektir?

Yağmurda, karda, fırtınada Yedikuleye, Edirnekapıya ve Topkapıya dakikalarca uzak kırıllardan, köylerden ve şuradan buradan ıslanarak, üşüyerek gelen halkın burada üstü açık olarak dakikalarca tramvay beklemesi çok zordur. Buralarda bir çatı veya saçak altı da yoktur ki ahali tramvaylar gelinceye kadar sığınsın! Tramvay şirketi ne yapıp yapıp bu yıl kış bastırılmadan buralarda üstü kapalı birer bekleme yeri yaparsa çok iyi emtiş olur. Yoksa her yıl olduğu gibi bu yıl da kışın ahali ve mektep çocukları buralarda yağmur, kar ve fırtına altında tir tir titriyecektir.

Liman Şirketi Umumî Heyeti bugün toplanacak

İstanbul liman şirketi bugün öğleden sonra ikinci bir heyeti umumiyeye toplantısı yapacaktır. Bu toplantıda şirketin bilançosu konuşulacaktır. Cumartesi günü Ankaraya gitmiş olan liman şirketi müdürü Hamdi Beyin bugün Ankaradan dönmesi beklenmektedir.

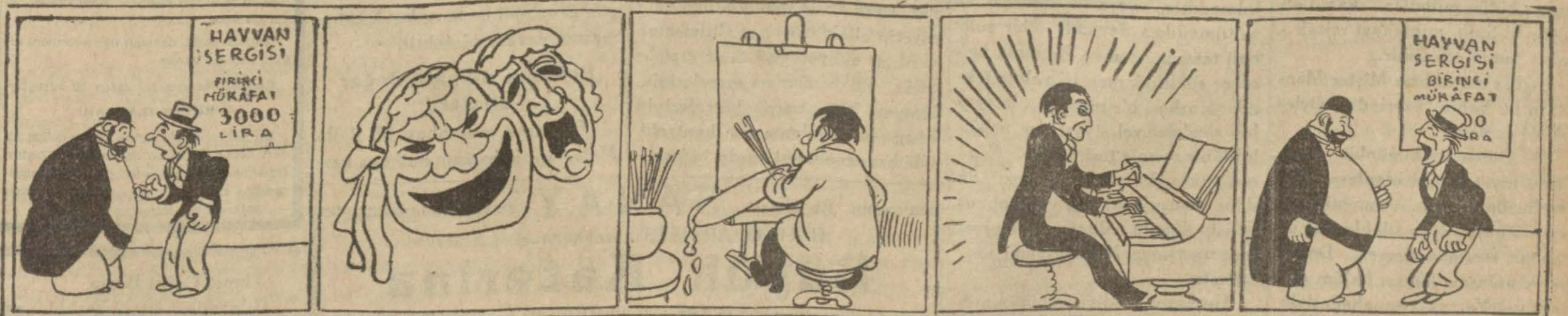
Mekteplerde yazılma

Liselerde ve orta mekteplerde yeni talebe yazımı iki gün sonra bitecektir. Pazartesi gününden itibaren yeni ders yılı faaliyete başlayacaktır. Bu sene liselere ve orta mekteplere yazılmak için müracaat eden talebe pek fazladır. İlk sınıfların mevcutları oldukça kabarmıştır. İlk sınıfların talebe mevcudu elliye geçmeyecek, fazla talebeler için ayrı şubeler açılacaktır. Yazılma müddeti de bir hafta daha uzatılması düşünülmektedir.

Gene otomobil çarpması

Karaköyden geçen Hasan efendiye şoför Mehmedin 1892 numaralı otomobili çarpmış, yaralamıştır.

DEHİRİ Efendi Nasıl Görüyor?

— Nefis sanatlara kimse ehemmiyet vermiyor, Dehri Efendi!..

... Tiyatromuz müstesna..

... Fakat ne resim!..

... Ne de musiki haklı bir himaye ve teşvik görüyor.

Dehri Efendi — Hayvan sergisi afişlerindeki para mükafatı gözüne ilişti galiba!..

Parlâmentolar konferansında üçüncü gün

Silâhsızlanma meselesi üzerinde mühim tetbirler alındı

Zeki mes'ut bey, silâhlanma yarışı devam ettikçe dünyada hakiki ve devamlı bir sulhün teessüsüne imkân olmadığını, Türkiye Cumhuriyeti hükûmetinin ötedenberi umumî bir silâhsızlanma taraftarı olduğunu anlattı.

Beynelmîlel parlâmentolar konferansı dün de çalışmasına devam etti. Konferans reis Hasan Bey tarafından saat on da açıldı.

Birlik konseyi reisi, Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal Hazretleri tarafından gönderilen cevabî telgrafı bütün murahhasların coşkun alkışları arasında okundu.

Reisicumhur Hazretlerinin telgrafı şuydu:

"Parlâmentolar birliği konferansının İstanbulda toplanması münasebetiyle gönderdiğiniz cemilekâr telgrafınızdan ziyadesizle mütehasis olarak teşekkürlerimi ve mesainizde tam bir muvafakiyetle Türkiye'deki ikametinizin zevkli olması hakkındaki samimî temenniyatımı iblâğ ediyorum."

Reisicumhur Hazretleri tarafından gönderilen telgraf, önce Fransızcaya, sonra İngilizceye çevrilerek okundu ve hararetle alkışlandı.

Kâtibi umumî, konferansa iştirak edemeyen Norveç murahhası he yetlerinden gelen itiraz telgrafını bildirdi; iki gün evvelki silâhsızlanma ve emniyet komisyonunun verdiği karar suretinin dağıtılacağını haber verildi.

Silâhsızlanma raportörü Fransız murahhası M. Perren, kürsüye gelerek karar üzerinde bazı bahisler yaptı; bilhassa dedi ki:

"Avrupada, bugünkü ihtilâflara rağmen uyuma isteği kuvvetlidir. Tereddüde mahal yok. Mesai ne kadar yavaş giderse gitsin, nihâyet olalım. muahedelerle silâhsızlanma tesbit edilmiş memleketlerin silâhlanması nihayet bulmalıdır..."

Fransız murahhasından sonra, Romanya murahhası ve emniyet meselesi raportörü M. Pella söz aldı. Ve bilhassa dedi ki:

"Emniyet gibi karışık bir mesele karşımızdayız. Bu önce beynelmîlel ihtilâflarla temin edilir. Sonra, bu işin bir de ferdi tarafrı vardır. Emniyet olan memlekette, kanun menetmese bile, kimse silâh taşımaz. Emniyet olmayan yerde sulh olamaz..."

M. Pella bundan sonra Balkan misakinin faydalarına temas etti. Bu arada, konferans reisi Hasan Beyin mesaisini tebrik ederek şunları söyledi:

"Türkiye tecrübe ile anılmış ve bütün milletler kabul etmiştir ki Sulh, mıntakavî misaklarla temin edilebilir..."

İngiliz murahhası Mister Mender'in bu bahis üzerinde söyledikleri şunlar:

"Dünyanın bugünkü hali, hüsnü niyet sahibi olanlara cidden hüznü veriyor. Umumî harp pek âlâ gösterdi ki silâhlanma ile emniyet temin edilemez. Dostluk ve anlaşma havası hakim olmalıdır. Versay muahdesiyle silâhlanma menedilenler silâhlanmamalıdır..."

İsveç ve Macar murahhaslarının sözlerinden sonra Yugoslav

Romen murahhası M. Pellâ, Fransız murahhası M. Perren sözlerini söylüyorlar

murahhası M. Kumandi söz aldı ve dedi ki:

"Türkiyede her adımda bir sulh zihniyeti mevcut olduğu görülüyor. Bugünkü Gazi Türkiye'si, sulh idealine bağlıdır. Bugünkü refahını o yolda görmüştür. Yugoslavlar, dost Türkiye'ye karşı hayranlık ve memnuniyetlerini beyan ederler..."

Sonra, beynelmîlel parlâmentolar birliği Türk grubu umumî kâtibi, Zeki Mesut Bey alkışlarla kürsüye çıkarak umumî bir alâka ile dinlenen nutkunu okudu. Zeki Mesut Bey bu nutkunda bilhassa diyordu ki:

Zeki mes'ut Beyin nutku
Reis efendi, hanımlar, efendiler,

Milletler serbestçe silâhlandıkça ve silâhlanma hususunda yarış devam ettikçe dünyada hakikî ve devamlı bir sulhün teessüs edemeyeceği artık tamamiyle anlaşılabilir bir hakikattir. Umumî buharan ve sıkıntı, milletler iktisat ve tasarrufa sevk etmek lâzım gelirken neden silâhlanma işine büyük paralar tahsis mecburiyeti duyulmaktadır. Milletler arasında umumî bir itimadın ve netice itibariyle siyasi emniyetin teessüs edememesi her milleti kendi varlığını ve inkişafını ancak kendi kuvvetiyle korumağa sevk etmektedir. Şimdiki vaziyet içinde bu endişe haklı ve tabii görülebilir. Bir millet bir harp halinde kendinin daha kuvvetli bir düşman tarafından ezilmesi ihtimali karşısında millî kudretinin en son hadine kadar hazırlıklı bulunmayı lüzumlu sayar.

Beynelmîlel hayatın bugünkü realitelerinden doğan kararsız vaziyet zarurî olarak silâhsızlanma ile emniyet muammaları arasında bir münasebet, bir rabita husule getirmiştir. Silâhlar bırakılmadıkça, veya hiç olmazsa azaltılmadıkça devamlı bir sulh hali teessüs edemez. Bununla beraber silâhsızlanma işi yalnız teknik ve askerî bir mesele olmayıp her şeyden evvel siyasi ve psikolojik bir mesele teşkil eder. Esasen silâhsızlanma konferansı da döne dolaşa hakikate vasil olmuş ve işin düğüm noktasının emniyet muammasında bulunduğunu anlamıştır.

Herkesin istediği ve bütün milletlerin dikkate takip ettiği bu siyasi emniyet nasıl tesis edilebilir? Milletlerin beraber çalışması için lüzumlu olan itimat âmili nasıl

yaratılabilir? İki devletin yanyana gelmesindenberi mevcut olan bu mesele beşeriyetin en eski davalarından biridir. Bu itibarla onun hemen yarın halledilebilmesine intizar etmek ve edilmese sukutu hayale uğramak doğru olmaz. Parlâmentolar birliği konferansları daha tecrübeli oldukları için, bu gibi beynelmîlel büyük meselelerin tabii ve zarurî tekâmülünü daha iyi takdir eder ve onların halli hususunda zamanın ehemmiyetli rolünü daima göz önünde tutarak mesaisinin ve kararlarının seyrini ona göre tesbit eyler.

Eğer bütün milletler kendi hak ve vazifelerine ve beynelmîlel hayatın sulh ve nizamına ait konsepsiyonlarda birleşmiş olsalar idi bu sulh ve nizam belki de çoktan teessüs ederdi. Fakat fikrî seviye, tarihi tekâmül, coğrafi vaziyet ve iktisadî zaruretlar gibi birçok âmiller beynelmîlel hayatın tanzimine ait düşüncelerde de ihtilâfı mucip olmaktadır.

Umumî ve cihanşumul tedbirlerle siyasi ve iktisadî vaziyeti tanzim etmek insanlığın en büyük ideallerinden biridir. Fakat bu husustaki teşebbüsler şimdiye kadar her iki sahada da müsbet neticeler vermemiştir..."

"Parlâmentolar birliği Türk grubu, silâhsızlanma ve emniyet komisyonunca hazırlanan karar projeleri ile kendi arzularının bir dereceye kadar tatmin edilmiş olduğunu görmekte memnundur. Bir dereceye kadar diyoruz: Çünkü Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti ötedenberi ne kadar cezrî olursa olsun umumî bir silâhsızlanma taraftarı bulunduğunu ve sulhün muhafazası için bunun başlıca bir çare olduğunu ilân etmekten geri kalmamıştır.

Biz bu kanaat iledir ki rejijonal misaklar ile temin edilen emniyetin silâhların azaltılmasına yardım edileceğini ümit etmekteyiz. Silâhsızlanma meselesinin kimyevi harp, harp bütçelerinin ilânı, silâhsızlanmanın kontrolü gibi bazı cepheleleri vardır ki bun-

lar emniyet meselesine müvazi olarak daha uzun müddet beklemeye hacet kalmadan hükümetler tarafından imzalanacak protokollar ile halledilebilir..."

Şiddetle alkışlanan Zeki Mesut Bey kürsüyü terk ettikten sonra reis Hasan Bey tarafından celse tatil edildi.

ikinci celse

Öğleden sonra saat 13,5 ta konferans yeniden açıldı. Reis Hasan Bey, İran grubunun bu sene ilk defa olarak konferansa iştirak ettiğinden bahsederek İran murahhası Lihvani Beyi kürsüye çağırıldı.

İran murahhası Lihvani Bey; sözlerinde, bilhassa Türkiye'nin sulhperver siyasetini tebarüz ettirdi. Türkiye'de, kendilerini vatanında imiş gibi hissettiklerini, Türklerin pek samimî bir millet olduğunu, İranın da samimî yaratılışını söyleyerek cemiyeti akvama ve konferans mesaisine muvaffakiyetler diledi.

İtalya murahhası M. Fereotti silâhsızlanma ve emniyet konusmalarından henüz bir netice çıkmadığını, halkta bu konferanslara karşı bir itimatsızlık uyandırdığını, kimsenin harp etmek istemediği halde harp tehlikesi karşısında bulunduğumuzu anlattı. Bilhassa: "Harbin önüne geçilemezse, bunu tehir etmek için elimizden geleni yapalım..." dedi.

Neticede Macar murahhasının silâhsızlanma komisyonu kararı hakkındaki itirazı ve teklifi reye kondu.

İsveç murahhasının silâhsızlanma komisyonu kararını tehir etmek hakkındaki teklifi de reye konarak ekseriyetle reddedildi.

Müzakereler akşam saat yirmiye kadar sürdü. Konferans bugün gene saat onda açılarak çalışmasına devam edecektir.

Pollanın dikkate değer sözleri

Romanya murahhası M. Pella Macar murahhasının nutkuna kar-

şılık söz söylediği bir ara şu dikkate değer cümleleri söylemiştir:

"Muahedeler, milliyet esası üzerine yapılmıştır. Milletler değişmiş midir? Hayır!... Şu halde beynelmîlel hukuku nokta nazarından dahi muahedelerin yeniden gözden geçirilmesi mevzuu bahsolarız. Almanya ile Lehiden sonra, Almanya, muahedelerden sonra, Almanya, muahedelerin tetkikinden ferağat etmiştir. Şu halde, yeniden tetkik istiyen bir Macaristanla Bulgaristan kalıyor. Bu iki talep karşısında, mevcut iki milyar insanın emniyeti nasıl ihlâl edilebilir?..."

Parlâmentolar konferansının emniyet ve silâhsızlanma muhtelit komisyonu tarafından hazırlanan ve dünkü celsede heyeti umumiyece kabul edilen kararda müsbet itilâflara varılması meselesinin gerek milletler cemiyeti, gerek silâhsızlanma konferansı için bir şeref ve hattâ bir hayat meselesi olduğu nazarı dikkate alınarak mühim tedbirler alındı.

15 Yıl Evvelki VAKIT

27 Eylül 1920

edebilecek mi?

Balkan hükümetleri küçük itilâf teşkil etmek üzere karibin, Bükreşte bir konferans akteceklerdir. El-yevm Pragda bulunmakta olan M. Stanboliski Bulgaristanda mutasevver Balkan ittifakına iştirak edebilmesi için Çekoslovakya hariciye nazırı M. Beni-tavassut icrası için iknaa çalışıyor.

Figaro diyor ki: "Bu hususta zikredilen hükümetlerin mukayyet bir suretle birleşebilmesi için vazifelerin, teahhütlerin ve müşterek harekette lâ-yikiyle tayin edilmesi icap eder. O halde fikri mezkûr, sırf bir tasavvurdan başka bir şey değildir..."

VAKIT

Gündelik, Siyasi Gazete

İstanbul Ankara caddesi, (VAKIT) yurdu

TELEFON NUMARALARI:

Yazı İşleri telefonu: 24379

İdare telefonu : 24370

Telgraf adresi: İstanbul - (VAKIT)

Posta kutusu No. 46

ABONE BEDELLERİ:

	Türkiye	Enebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İLAN ÜCRETLERİ:

Ticari İlanların ilan sayıfalarında santimi 30 kuruştan başlar. İlk sayıfada 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla, devamlı ilan verenlere ayrı tanzilat vardır.

Resimli İlanların bir satırı 10 kuruştur.

KUÇUK İLANLAR:

Bir defası 30, iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilan verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen İlanların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Ahmet Cevat Beyin
Gılgamişin erteği başlıklı yazısını, yazımızın çokluğundan ötürü koyamadık, özür dileriz.

Bu akşam **SARAY** sinemasında

UNITED ARTISTS'in mükemmel şaheseri

Büyük Katerina

Oynayanlar: ELISABETH BERGNER ve DOUGLAS FAIRBANKS oğlu

FOX JURNAL manazırı meyânında: Morro Castle vapuru faciası bütün tafsilâtile ve Amerikadaki grev vesaire... (2948)

BABİL ve PERSEPOLİS SARAYLARINDA

DÂRÂ VE İSKENDER

TEFRİKA No: 37

YAZAN: İSHAK FERDİ

Inci taciri, hükümdarın gözdesi Arşeyi evinde saklıyacaktı..

Sur pazarlarında elmas, altın, bakır ve demir satılırdı. Çöl kabileleri bu pazardan alış veriş ederlerdi.

Arzames, inci tacirinin namu - sundan emindi.

— Yavrum, seni kısa bir müddet için burada bırakmaya mecburum. (Sayda) da yerleşirsem, seni oraya aldırım.

Demmişti.

Lidyalı tacir de arkadaşının fikrine iştirak etti. Arşeye:

— Ben sana kızım gibi bakırım. Evimde yabancı bir kimse yoktur.

Dedi. Arşe tereddüt içinde bocalıyordu:

— Dârâ'nın adamları benim izimi bulurlarsa?..

İnci taciri:

— Seni, dünyanın cinleri bir araya toplansalar bulamazlar. Hiç merak etme kızım!

Diye cevap verdi.

Arzames, Lidyalı arkadaşının evinde bir geceden fazla kalamamıştı. Beline palasını taktı. sırtındaki rahip elbisesini çıkar - dr. Yayını omuzuna astı ve bir ata binerek gece karanlığında yola çıktı.

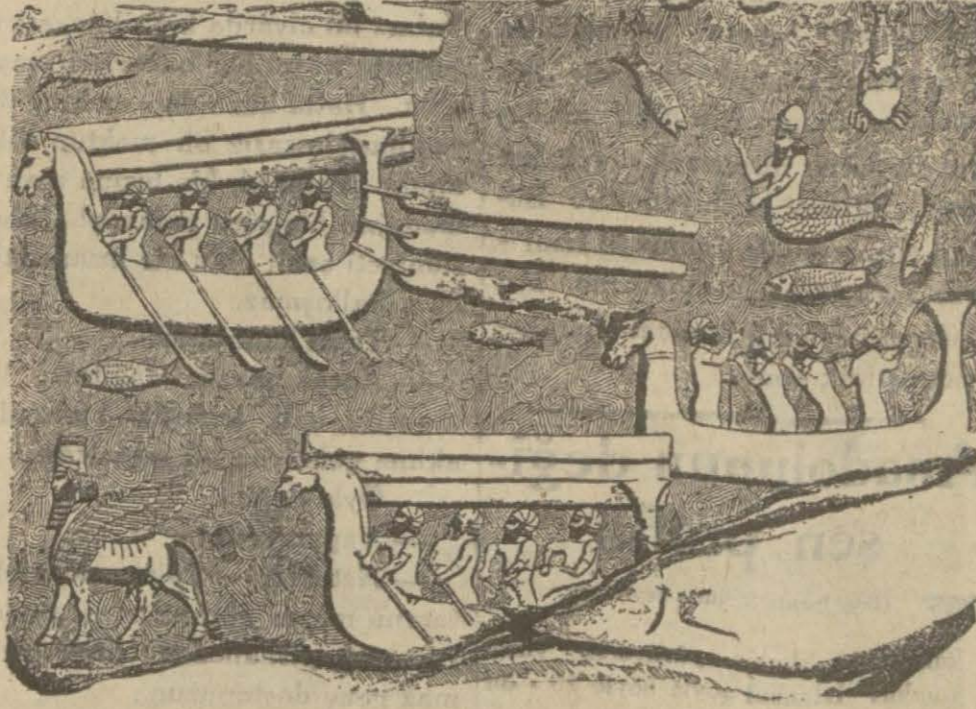
gelen bütün yollar hep (Sayda) ile (Sur) da nihayet bulurdu. Fenikeliler bu uzak ticaret merkezlerine kârvanlarla giderler, (Ganj vilâyetinin mahsulâtını, (Altay dağları) nın altınlarını buralara getirirlerdi. Yollarda büyük durak noktaları tesis edilmişti. Hamat, Nezip, Ur gibi şehirlerde anbarlar vücuda getirilmiştir.

Gelen ve giden emtialar bu anbarlarda hıfzedilirdi. Tüccarlar bu şehirlerde hükümdarlara hürmet ve hizmet ederler, fakat kendi memleketlerinde hâkimiyetlerini bizzat muhafaza ederlerdi. Fenikelilerin Firavunlar, Sümerliler, Hititler, Asuriler ve İranlılar gibi büyük orduları yoktu. Fakat, bütün dünyaya yapılan hükümetleri kudret ve nüfuz itibarıyla eşsizdi. Bilhassa deniz kuvvetleri, dünyanın en birinci deniz hükümeti olarak kabul edilmişti. (Sur) şehri beş asırdan fazla bu hâkimiyeti muhafaza etmiş ve hiçbir taraftan düşman tecavüzüne uğramamıştı.

Lidyalı Arzames (Sayda)ya giden ticaret yollarını biliyordu. Tüccar kabilelerine katılarak İran sınırlarını aşmıştı.

Dünya ticareti çok eski zamanlardanberi Fenikelilerin elinde bulunuyordu.

Fenikeliler vahşi kavimlerle meskûn memleketlerin ham eşyasını Fenike mamulâtı ile mübadele ederler ve bu suretle dahili emtialarını bol bol harice sevk etmek çarelerini bulurlardı. Fenikeliler ticaret yüzünden çok zengin olmuşlardı. (Sur) pazarlarında Tarsus elmasları, Altay altınları, adaların kırmızı boya, Trabzonun bakır ve demirleri, garbi Ermenistanın hayvan ve arabala-

Fenikeliler o esnada büyük bir balığa taparlardı. Mabut balık, daima Asuriler ve İranlılarla çarpışırdu..

rı yığın yığın satılır; bu pazarlara çöl kabilelerinin hayvanları, Suriye ovalarının mahsulâtı kervan kervan gelirdi.

Pazar mahallerinde geceli gündüzlü alışverişler olur, mallar mübadele edilir, halk zenginleşirdi.

Fenikeliler sınaî ve ziraî ticarete ehemmiyet verdikleri kadar, esirlik ve mabut balık da mesul olurlardı. Esirleri en ziyade Trabzon dağlarındaki kabilelerden satın alırlardı. Trabzondan alınan esirler efendilerine karşı sadakat göstermekte birinci gelirlerdi.

Fenikeliler Mısır ve Babil ile de ticari münasebetlerini ilerletmişlerdi. Arabistan ve Hindistan ticaretinde Mısır ve Babil iki mühim geçit uğrağı idi. Buralardan fil dişi, baharat, altın, elmas, gümüş, ziynet eşyası ile maymun ve tavus gibi renkli kuşlar getirirler, yüksek fiatlarla satarlardı.

Fenikeliler bütün bu havaliden geçerken, gidip geldikleri yolları yabancıardan gizlerler, bu yollar hakkında garip ve gülünç yalanlar uydururlardı. Hatta her şeye kolay inanmak ve hayretle karşılamak hassasına malik bulunan Yunanlılar, Fenikelilerin uydurduğu yalanları birer masal gibi, çocuklarına anlatırlardı. (Dev anaları) ve (Peri masalları) hep bu kabilden uydurulmuş hikâyelerdi.

Bu yalan ve uydurma masallar Babile kadar gelir, dilden dile dolaşırdı. Fenikelilerin uydurdukları masallara İranlılar da inanmaya başlamışlar ve Fenike yollarını terketmişlerdi. Babile yalnız Fenikeliler gelir ve alacağını alır, satacağını satar, geçip giderlerdi.

Uzun seneler vardı ki, Babil'den (Sur) pazarlarına yabancı kimseler gelmemişti. Libyalı kumandan Fenikeli tacirler kabilelerle yola çıktığı zaman, yolda Fenikeliler tarafından birkaç defa gözleri bağlanmıştı. Bundan da anlaşılıyordu ki, Fenikeliler yabancıardan çok korkuyor ve memleketlerinin gizli yollarını hiç kimseye öğretmek istemiyorlardı.

Fenikelilerin büyük orduları yoktu. Memleketlerinin düşman

tecavüzüne uğramaması için, bu gibi hilelere ve masallara uydurmuş mecbur oluyorlardı.

Fenikeliler o esnada büyük bir balığa tapıyorlardı. Bu balık Asurilerle çok asırlar önce çarpışan bir mabudun timsaliydi. Balığın başı insan kafasına benzer ve mabette büyük kuyruğunu vücuduna delamış bir halde görünürdü. Kuyruğun üzerinde meşhur harplerin ve muhariplerin hatıralarını canlandıran resimler ve kıymetli kabartmalar vardı.

Maden damarlarını meydana çıkarmak hususunda Fenikelilerin hususî bir istidadı vardı. Kıbrıs ve Lübnan yamaçlarında ilk defa bakır onlar çıkarmışlardı. İspanya'ya giderek, yerlilerin mümanaatine rağmen altın ve gümüş ihracına da Fenikeliler muvaffak olmuşlardı. Fenikeliler bu madenlerden nefis ve zarif eşya vücuda getirmeyi de bilirdiler. Fenikeliler bu san'atı Mısırlılardan öğrenmişler, fakat, Mısırlılardan çok ileri gitmişlerdi. Dârâ yeni sarayının bütün maden eşyasını Fenikelilerden alıyordu.

Fildişi ve elmaştan yapılmış ziynet eşyasını Fenikeliler kadar güzel ve zarif işleyen bir millet yoktu. Para basmasını da bu yüzden ileri götürmüşlerdi. Fenikelilerin paraları, diğer milletlerin paralarından çok daha mükemmel ve zarifti. Üzerlerinde ince nakışlar ve resimler vardı.

(Sur) şehrinin kırmızı boyası kadar elbiseleri de meşhurdu. Halk şehirde sınıflara ayrılmıştı. Herkes istediği elbiseyi giyemezdi. Meselâ hükümdarlar, başrahipler, zenginler düğün ve ziyafetlerde kırmızı elbise giyerlerdi. Elbiselerinin kenarında erguvanî kumaş parçaları dikilir. Halk sarı ve kırmızı renklerle karışık kumaşlar kullanırlardı. (Sur) şehri dokuma tezgâhları ve boya imalâthaneleriyle dolu idi. Boya imalâthaneleri hemen hemen sarı ve kırmızı renklerden başka boya çıkarmazlardı. Halk arasında en ziyade bu iki renk kullanılırdı.

(Devamı var)

VAKIT in Tevrihası: 60

Ölüme Susayan Gönül

Yazan : Selâmi İzzet

Feyyaz bu tereddüdü görmezlikten, farketmemelikten geldi.

— Haydi Şikita, sen yemeğini ye.. Ben sokağa gidiyorum. Geldikten sonra hazırlanırım.

Rıdvan beye döndü:

— Müsaade ederseniz otomobiline alacağım. Tabii sizi eve bıraktıktan sonra.

— Hay hay.

Feyyazın önü sıra çıkacağı zaman Şikita kolundan tuttu:

— Beni yalnız mı bırakıyorsunuz?

Rıdvan bey şaşaladı:

— Tabii.

— Demek beni bırakacaksınız?

— Ne yapayım evlâdım..

— Bu gece de gelmeyecek misiniz?

— Şimdiden bir şey söyleyemem, karımla konuşmadım.

— Öyleyse Feyyaz beyhude yere bu gece kimseyi davet etmesin.

— Neden?

Feyyaza döndü:

— İstemiyorum anlıyor musun! Bu gece kimseyi çağırılmayacak. Ben eğlenmeyeceğim olduktan sonra lüzum yok..

Tepiniyordu. Feyyaz:

— Peki, dedi, öyle olsun.. Fakat itiraf et, ki bu halinle en sabırlıların sabrını tüketirsin..

Şikita omuz silkti:

— Belki.. İstediyim kadar sabrım tükensin..

Rıdvan bey araya girdi:

— Dur bakalım, telâş, hiddet yok.. Bu kıyafetle bu gece burada bulunamam ya..

— Ne çıkar?. Resmi ziyafet vermiyoruz.

— Peki ama karıma haber vermedim. Hem ben her yere onunla beraber giderim.

Şikita kaşlarını çatı:

— Şu halde güle güle beyefendi. Neden manasız mazeretler icat bule lâıyk değiliz..

— Evlâdım sözlerimi ters anlam.

— Öyleyse dediğimi yapınız.

Feyyaz çıkıştı:

— Şikita!..

Şikita, Rıdvan beyin koluna girdi. Başını omuzuna dayadı ve yumuşak okşayan bir sesle:

— Neye inat ediyorsunuz? dedi. Neden manasız mazeretler icat ediyorsunuz?

Feyyaz eve gitsin, karıma söyleşin.. Her halde karımın bana kızmaz. Meğer ki siz samimi oluyorsunuz..

— Şikita neler düşünüyorsunuz!

— Öyleyse, düşman gelirken beni bırakıp kaçmayınız.

— Ne düşmanı?

— Öyle ya, bu gece birçok tanımadığım erkek gelecek.. Hani siz bana nasihat etmeğe, beni hi-mayeye karar vermişsiniz?. Beni nasıl yalnız bırakırsınız?.. Bu gece onlarla benim aramda mücadele olacağı muhakkak.. Halbuki ben bu mücadeleye dayanamam.. Bana yardım ediniz.. Beni yalnız bırakmıyorum.. İstiyorum.. Rica ediyorum ihtiyar dostum..

— İhtiyar dost!

— Bu sözü beğenmediniz mi?..

— Hayır, beğendim.

— Öyleyse beni biraz seviyor - sunuz demektir..

Çekti, oturttu, elinden bastonu - nu aldı. Zile bastı, gelen hizmetçiye:

— Sofraya iki kişilik yer koyunuz.

Feyyaza döndü:

— Sen burada ne yapıyorsun? Haydi gitsene.. Vakit kaybetme.. Çok geç kaldın.

Gülerek omuzlarından tuttu, kapıdan dışarı itti..

Rıdvan bey, müşfik gözlerle ona bakıyordu.

Sofrada karşı karşıya oturdu - lar. Rıdvan bey için bu yemek, unutulmaz bir hatıra olacaktı.. Geçirdiği o güzel anları bir daha unutmayacaktı. Bu genç kıza karşı beslemeğe başladığı duyguları da tahlil edemiyordu.

Şikita, şen, neşeli, kaygusuz, gülüp söylüyor, bin bir mevzudan bahsediyordu.

Feyyaz geldiği zaman, Şikita'yı ağzında bir sigara ile buldu.

— Ne yapıyorsun Şikita?.. Rıdvan beyin önünde sigara içmeğe utanmıyor musun?

Rıdvan Bey güldü:

— Bırak, dedi, çocuğu hiçbir zevkinden mahrum etme.

... Son misafir gittiği zaman saat sabahın dördü idi. Gelenlerin hepsi avlanacak yeni bir av bulmak ümidiyle gelmişlerdi. Piya - saya yeni bir yıldız doğacağı için seviniyorlardı.

Fakat salonda Rıdvan bey görünce inik sarı hayale uğradılar.

Mırıldanıyorlardı:

“Aldandık yahu.. İş başka türlü olsaydı Rıdvan bey burada bulunmazdı. Demek Feyyazın anlatıkları doğruymuş!..”

Fakat Rıdvan ile Feyyaz evlerine dönmek üzere otomobile binip de baş başa kalınca, Rıdvan bey:

— Hata ettin, dedi.

Feyyaz şaşmış gibi bir tavır takındı:

— Neden hata ettik?

— Arkadaşlar Şikita hakkında ne düşünüyorlar biliyor musun?

— Güzel bir kız diyorlar.

— Hayır, mükemmel bir metres diyorlar.

— Ama yaptınız!

— Bu hükmü vermelerine de gene biz sebep olduk.

— Anlamıyorum.

— Bu ziyafet adeta bir teşhi oldu.

— Yok canım.

— Bu hataya ben nasıl düştüm şimdi hayret ediyorum.

— Açık anlatsanıza, aklınızdan neler geçtiğini, neler düşündüğünüzü açık söyleyene..

(Devamı var)

İLAN

20 Eylül 1934 günü akşam üzeri saat 8 raddelerinde Taksimden kurtuluşa 2 inci mevki tramvay ile giderken cebimdeki cüzdanımı zayi ettim. Cüzdandaki para buluna ait olmak üzere içinde elektrik şirketinin 50 lirahlık makbuz ve Servet hanımla makbuzu ve icra ile mahkemelerin numaraları yazılı ufak defterimi getiren ayrıca memnun edilecektir.

Beyoğlu Sakızağacı Liguridi apartmanı No. 1, Aleko.

HİKÂYE

Neden yaptığını bilmeyen adam...

Nakleden ; Izzetoğlu

— Aydın Yürükali, Hayırsız çıkmazında oturuyorsun. Son zamanlara kadar bir demirci dükkânında çalıştın. O zamanlar herkes lehinde şahadet ediyor, işiyle gücü ile meşgul bir amele imişsin. Kazanıp geçiniyormuşsun. Karın çamaşır yıkıyor, ortalık temizliyor, sana da yardım ediyormuş. İçki kullanmadığını herkes söylüyor. Fakat karın öldükten sonra sapıtımsın. Geceleri yollarda serseri dolaşmaya, sabahlara kadar içmeğe, kötü kadınlarla düşüp kalkmaya başlamışsın. Geçen ayın 27 inci gecesi de, bir demirci dükkânının yaftasını törpülerken yakalamışlar. Yaftanın demirini neden törpülüyordun?

— Çünkü törpüm vardı.
— Malûm, eğer törpün olmasaydı, törpüleyemedim, ama bu sebep teşkil etmez.

— Affedersiniz ama, sebeptir. Elimde törpü oldu mu bir şey törpülemeyen duramam.

— Polis raporunda sarhoş olduğun yazılı değil.

— Rapor doğru yazılmış, sarhoş değildim. Bir şey törpülemiş olmak için yaftanın demirini törpülüyordum.

— Polise karşı geldiniz mi?

— Zannetmem.

— Karşı gelmişsin, iki tokatla bir yumruk vurmuşsun.

— İki elim var efendim, üç kere bir arada nasıl vurabilirim?

— Uzatmalıyım, inkâr mı ediyorsun?

— Hem ediyorum, hem etmiyorum.

— Açık konuş.

— Belki de rasgele yumruk sallamışımdır. Ama salladımsa, sebebini bilmiyorum. Sallamışımdır.

— Şahidi dinliyelim.

— Yürükaliyi yakalayan bekçi anlattı:

— Geçen ayın 28 inde, gece devre çıktım. Güzel bir mehtap vardı. Ortalık nur içindeydi. A yaklarıma dolaşan bir iki köpeği koğdum, yoluma devam ettim. Herkes mişil mişil uyurken ben gece yarılari kaldırım tepiyordum..

— Bunlara lüzum yok, sadede geliniz.

— Peki efendim.. O gece yalnız dım. Arkadaşım birdenbire sancılandı, evine gitti. Ben, başka şeyler düşünerek, kaldırım kenarında yürüyordum. Kulağıma uthaf bir ses geldi.. Bir şey gıcırdayordu.. Bu bülbul sesi değildi..

— Sadede geliniz.

— Peki efendim. Başımı kaldırdım. Bir de baktım, elektrik fenerinin direğine biri tırmanmış, karşı demircinin yaftasını törpülüyor.

— İn aşağı, dedim.

— Cevap verdi:

— Haydi ordan deniz sapı.

— Deniz sapı mı?

— Evet efendim, deniz sapı.

— Hayır, deniz sapı demedim, su kulpu dedim.

— Ne demek o?

— Ne bileyim ben, lâf diye söyledim.

— Devam ediniz.

— İmediğini görünce ben tır-

mandım. Çektim. Bir taraftan törpüyü başıma indirmek istiyor, bir taraftan da küfrediyordu. Aşağı kaydık, ben törpüyü almıya çalışırken o evvelâ sağ yanağıma bir tokat, sonra sol yanağıma bir sille vurdu ve karnıma bir yumruk indirdi. Bereket güçlü kuvvetliyim. Son yumruğu vururken sendeledi, düştü. Üzerine çullandım. Törpüyü aldım.. Ondan sonra mümanaat etmedi. Merkeze kadar kuzu gibi geldi.

— Söylieceklerin bu kadar mı?

— Evet efendim. Bir şey daha var..

— Nedir?

— Sarhoş degildi.

— Siz gidiniz.. Şimdi sen söyle, ne diyeceksin?

— Bütün bunları neden yaptığımı bilmiyorum. Kederden ne yaptığımı bilmiyorum. Yoksa ben kuzu gibi bir adamım. Sinek in-citmem.. Nerede kaldı ki, bekçiye karşı geleyim.

— Muhakkak yaftayı kesecek, okkayla satacaktın.

— Cebimde bir buçuk lira para vardı. Paraya ihtiyacım yoktu.

— Demek o demiri sebepsiz yere törpülüyordun?..

— Bilmiyorum. Bekçiye neye vurduğumu da bilmiyorum. Her halde yalan söylemiyorum. Neye yalan söylesin?.. Bana bir düşmanlığı yok.. Ama bunları neye yaptım?.. Bilmiyorum. Bana alı-

almıyor.. Meselâ su kulpu neye dedim?.. Bu ne demektir?.. Bunu da bilmiyorum. Bir şeye benzer miyor ki..

— Gece yarısı neden törpü ile geziyorsun?

— Bilmem. Galiba sokağa yalnız çıkmamak için aldım. Gecele-

ri uyuyamıyorum. Sokak sokak dolaşıyorum. O gece geç vakte kadar odamda kaldım. Sonra canım sıkıldı. Belki yolda ahab bulamam diye yanına törpümü aldım.. Hata ettim. Çünkü elimde törpü oldu muydu, bir şey törpülemeyen duramam..

— Maznun muayene edilmek üzere Trbbi adliye gönderildi.

Yeni Neşriyat

Havacılık ve Spor

Bu kıymetli mecmuamızın 127 numaralı nüshası çıkmıştır. Bu sayıda; 30 Ağustos'ta yeni tayyarelerimize isim konma merasimine ait resimler; Amerikalı General Charles H. Şerilin Gazi Hazretleri hakkında yazdığı kitap; Ad konma merasiminde Yeşilköyde söylenen hitabeler; Sovyet Rusya'nın hava federasyonuna girmesi etrafındaki tayyare cemiyeti reis muavini Şükrü Beyin sözleri ve daha bir çok yazılar ve resimler vardır. Tavsiye ederiz.

Yeni Adam

"Yeni Adam", in 39 uncu sayısı bir çok canlı münderecat ile çıkmıştır. İsmail Hakkı Beyin "Döndürüyoruz, niçin?", ve "Şehir tiyatrosunda: Tekâmül değil, inhilâl", başlıklı maarif ve tiyatromuza ait alâka verici yazıları. Doktor Saip Ragıp Beyin "Einstein ziyayı bir madde gibi alıyor", ve Abdülfeyyaz Tevfik Beyin "Başka dünyalardan gelmiş taşlar", başlıklı ilim yazıları vardır. Mühendis Nüvit Osman Beyin "Sinema hileleri", ne dair yazdığı yazı ve Bedi Ziya Beyin "En iyi tedarik tarzı, i-simli yazıları ayrıca dikkate değer.

GÖRÜŞLER:

Rekabet değil, hiyanet!..

Anadolu gazetelerinden birinde okuduk: İzmirde bazı tüccarlar düşük fiatlarla harice mal satmak için birleşmişler, bunu serbest ticaret prensiplerine uydurarak "Çok satar az kazanırız kime ne?.. demişler! Herhangi bir malın harice bir kuruş fazla fiat ile satılması mümkün olduğu halde şahsi bir menfaat için eksiğe satılmasına sebep olmak beynelmilel iktisadi harpte memleketin mücadele kuvvetini kırmak demektir. Bunun için milli malların fiatlarını düşürmek rekabet değil, iktisadi bir hiyanettir. Bütün vicdanımızla eminiz ki İzmirin Türk tüccarlarından hiç biri bilerek böyle bir hiyanet hareketine iştirak etmez.

Anadolunun değişen profili

(Baş tarafı 3 üncü sayıfada)

kıldan Eskişehir yürüyerek yirmi gündür. İstanbul şöyle böyle 25 - 30 gündür.

Biraz daha ilerleyin.. Kayseriye göreceksiniz. Burası mensucat fabrikasını beslemek için kuvvete sahiptir. Bünyan elektrik merkezi Orta Anadoluyu hem aydınlatacak, hem de yerinden kumıldatacak kadar enerjiye sahiptir. Sivas, dün bir kervan pazarı idi. Bugün yayıl arabaların barındığı hanlar, arpacı dükkânları, nalbantlar, araçlar, küçük el sanatları can çekiyor. Fakat yarın pancarla geçinen büyük şeker sanayii Sivasın tarlalarını kuyumlendirecek, hayvanlarına en güzel gıdaları verecek, zenginlikte yepyeni bir servet menbar olacak. Yapılan hesaplara göre Sivastaki şeker fabrikası kurulduğu zaman Türkiye'nin şeker ihtiyacının yüzde altmış kadarı elde edilmiş olacaktır.

Şekeri, alkolü, küsbesi, hayvan gıdası, gübreliği hesap edilirse her sene üç yüz milyon liradan fazla bir servet Sivas pazarında devredecek.

Demiryolu geldikten sonra Turhalin mermerleri dünya piyasasına çıktı. Anverste metre mikâbı üç yüz liraya satıldı. Turhalin renkli mermeri iş adamlarını ve işçileri taş ocaklarına çekti. Turhal geçen sene 200 vagon antimüveni piyasaya çıkardı. Havzantın kömürü, Sekilinin tuzu, Develi Karahisarın demiri işe susuyan memlekette bir iş nüvesi açtı.

İşte size 1934 Anadolusunun profiline bazı parçalar..

Sadri Etem

"Suphi Nuri Beyin cevabı", ve "Bir tetkiki", ayrıca alâka veren yazılardır. Sanat sayıfesinde "Çocuk resmi ve dirimitif sanat", makalesi ile Süreyya Hayret Beyin Vahdet Gültekin Beye verdiği cevap bulunmaktadır. "Sait Çelebi", dramı devam etmekte ve Baltacıoğlu imzalı "Taşçı Osman Efendi", hikâyesi zevkle okunmaktadır. Bu sayının resimindeki ve basılışındaki güzellik de ayrıca göze çarpmaktadır.

La Türki Kemalist

Matbuat umum müdürlüğü tarafından iki ayda bir defa fransızca olarak neşredilmekte olan bu güzel mecmuamızın ikinci sayısı da çıkmıştır.. Çok itinalı bir baskı, enfes resimler ve dolgun münderecatiyle hakikaten güzeldir. On beşinci asırdan kalma güzel bir Türk halısının renkli resmini, Vedat Nedim Beyin, Profesör Falkenin, Şevket Süreyya Beyin ve Profesör Bossert'in, Remzi Uğuz, Sadri Ethem Beylerin yazıları ile inşa halinde Ankaranın güzel resimlerini ihtiva etmektedir. Sadri Ethem Beyin Anadolunun değişen profili adlı makalesinin türkçesi bugün üçüncü sayıfada işaretler sütunundadır.

Arsen Lüpen'in Sergüzeştleri

Kanlı İntikam!

Arsen Lüpen, oğlunun düşmanı mı?

Yazan: Maurice Leblan

- 38 -

— Felisiyen bütün manasiyle tamülsihhadır. Öyle değil mi Felisiyen?

Guso dedi ki:

— Ya öyle mi? Ne âlâ, ne âlâ!.. Yalnız bu civarda bir silâh sesi işitildiği ve intihar haberleri şayi oldu. Hattâ buna dair makine ile yazılmış imzasız bir mektup bile aldık. Velhasıl, hiç birine inanmadığım bir sürü palavra!.. Masumiyeti sabit olan bir insan intihara kalkışmaz.

— Tabii kalkışmaz.

— Ancak, masum değilse..

— Bu, hali hazırda kimsenin aklına gelmeyen bir meseledir.

— Öyle değil..

— Yapmayız!..

— Netekim — Polis muamele tarzını mazur görmeyi rica ederim — hapishaneden çıkar çıkmaz genç dostunuzun..

— Bana telefon ettiğini..

— Sizden sonra da matmazel Roland'a telefonla müracaat ederek kendisini ziyaret müsaadesini istediğini..

Raul sinirli bir halde:

— E.. Sonra?. dedi.

— Ve mumaileyhanın da bir ricayı reddettiğini haber aldım.

— Pek âlâ bunlardan çıkardığınız mana nedir?

— Mumaileyhanın Felisiyenin masumiyetini kabul etmediği manası çıkarıyorum.. Yoksa, böyle olmayıydı..

— Şu halde?.. Çirkin tahkikatınızın verdiği netice bu mudur?

— Doğrusu bu..

Raul müfettişin kolunu yakalıyor sokak kapısını gösterdi. Guso kapıya yaklaşınca döndü ve müstehziyane:

— Ah, dedi, affınızı rica ederim. Adeta söylemesini unuttuyordum. Paris istasyonlarından birine Simon Loryana ait olan bir bavul bulundu. Bu bavulun içinde şu kart dövizit zuhur etti. Bu kart üzerinde bir evin üst katının planı ve bu planın da kırmızı mürekkeple işaretlenmiş kurşun kalemle bir noktası var. Bu nokta Felisiyenin dostu Simon Loryanın babasının paraları olan yeri gösteriyor.

— Kart kimin adını taşıyor?

Felisiyen Şarlin adını.

Guso, muhataplarını alayla selâmlıyarak:

— İkinci derecede vesika, dedi, bu vesikayı yalnız hatıra olarak dikkat nazarına aldığımı söylememe lüzum var mı?

Raul koşarak müfettişin yanına gelid ve:

— Baksanıza müfettiş bey..

— Emirlerinize muntazırım M. d'Averni..

— Bir emrim yok. Şu kapıyı görüyor musunuz?

— Aman efendim, görmez olur muyum?

— Şu hâlde bu kapıdan bir daha içeri ayak atmamanızı tavsiye ederim.

— Polislik san'atım ne olur?

— Bu san'attan ancak terbiye dairesinde hareket ederek müs-

tefit olabilirsiniz. Yoksa yaptığınız gibi sinsilik ederek değil. Anlıyorsunuz ya?

Raul, hâdises esnasında katiiyen yerinden yanaşmayan ve tek söz söylememiş olan Felisiyene dönerrek:

— Rolandı görmediğinizi söylemişsiniz.

— Evet, beni kabul etmek istemediğinden göremedim.

— Onun için intihara kalkıştığımızı hâlâ inkâr edecek misiniz?

Felisiyen cevap vermedi. Raul devamla:

— Bu kart dövizit nedir?

— Bu kartı avdetinizden bir kaç gün evvel Simon benden almıştı.

— Ya bu "Oranyeri", köşkünün planı ne oluyor?

— Bunu Simon çizmiştir. Benim kat'iyen malûmatım yoktur.

— Polis nazarında hâlâ maznun mevkiinde bulunduğunuzu gösteren bu haller sizi düşündürüyor mu?

— Hayır efendim! Bana karşı her şey yapıldı, fakat hiçbir şey elde edilmedi. Bir kabahatim yoktur ki düşüneyim.

II

Esrarengiz Ziyaret

netice vermeyeceğini gören Raul münakaşayı daha ziyade uzatmaktan vazgeçti. Herhangi bir tehdit, zahiri bile olsa, bu lâkaytlığı, kırılmaz bir mahiyeti haiz olan bu mukavemeti mağlûp edemezdi. Sözlerle Felisiyenin esrarına nüfuz etmek çok imkânsız görünüyordu.

Demek harekete geçmek icap ediyordu.

Bu hareket faaliyetine, ilk anlarda, hâdiseler yardım etmiyordu. Fostin Klinikteki vazifesinin başına dönmüştü. Köşkte yemek yiyen Felisiyen öğle yemeklerini Roland ile birlikte yemek yemeğe başlamıştı. Öğleden sonra daima "Oranjeri", de kalıyordu.

Beş gün sonra Raul, vaziyeti görmek için "Oranjeri", ye gitti, kapıyı açan ahçı kadın Roland'ın bahçede bulunduğunu ve yemek salonundan geçerek genç kızın bulunduğu yere gidilebileceğini söyledi.

Raulün karşısında iki kapı vardı. Bunlardan biri salona diğeri de yemek salonuna açıyordu. Raul yemek salonuna girecek yerde salona girdi ve penceredeki tiller arasından iç salona baktı. Burada gördüğü manzara hakikaten şaşılacak bir levha idi.

(Devamı var)

Alınacak vapur

Türk vapurculuk şirketinin yeni vapurlar almıya karar verdiği ni ve bir heyetin Avrupaya gittiğini yazmıştık. Heyet halen Mersilyada Lâmartin ve Piyerloti vapurlarını almak üzeredir. Bu vapurların sahibi kumpanyalarla müzakereler müspet bir gidişle neticelenmiştir.

İsveç Veliadı Ve İsveç..

Kültürün her sahasında kuvvetli bilgisi olan bir prens

“Prens olmasaydınız ne olurdu?”, diye soran bir Amerikalı gazeteciye Gustavo Adolf Hz.nin verdiği cevap şu : Gazete muhabiri!

Evvelce de yazdığımız gibi, Gustavo Adolf, İsveç veliahtı, zevcesi Prenses Louise ve iki uğlu ile Yakın Şarkta uzun bir seyahate çıkmışlardır.

Yunanistan, Türkiye, Rusya, Irak, İran, Filistin, Mısır, Habeşistan ve belki de Maverai Şerriaya gideceklerdir. Veliht, bu teşrinisanide elli iki yaşına basacaktır.

Gustavo Adolfun, kültürün her sahasında, idare, maliye, sanayi ve ticarete çok kuvvetli bir bilgisi vardır. Konuşurken gayet neşelidir ve lâtifeyi sever. Tavır demokrat ve tabiidir. Hararetili bir sporcudur. Av ve balık tutma müstesna, bütün açık hava sporlarını yapmıştır.

Sigara ve içki içmez. Fakat hiç bir zaman kendi zevkini başkasına kabul ettirmek istemez. Sofrasında likör ve şarap ikram edilir, misafirler de sigara içmeğe mezundurlar.

İsveç milli atletik federasyonunun müessislerinden biridir. Bir sportmen ve memleketin en iyi binicisi olarak tanınmış oğlu Prens Gustavo Adolf yerine geçinceye kadar müessesenin bir çok seneler reisliğini yapmıştır.

Sanat sahasında, veliaht büyük bir alâka göstermiş ve Stokholmün millî müzesinin tanzimine çok yardım etmiştir. Eski Çin sanatı hakkında derin malûmatı, kendinin de zengin bir koleksiyonu vardır.

Amerikada bir gazetecinin suali ve prensin cevabı

Veliht pek çok dolaşmıştır. 1926 da Amerikada uzun bir seyahat yapmış, ve sonra dünyayı devretmiştir. Amerikaya muvasalatında her tarafta tanınmış ve gazeteciler âlemini nezaketi ve bazan münasebetsiz olan suallere verdiği cevaplarla kendine hayran bırakmıştır. Meselâ, bir gazeteci, prens olmadığı takdirde ne olmak istediğini sormuştur. Veliht derhal şu cevabı vermiştir:

— Gazete muhabiri!.

Başka bir münasebetle matbuat fotoğrafçıları günlerce arkasını bırakmadıkları bir sırada, kendi fotoğrafını çıkararak:

— Şimdi ateşi size çevireceğim diyerek, gülen fotoğrafçıların grup halinde bir resimlerini çıkarmıştır.

Prens hafıza kuvveti

Amerikadaki seyahati esnasında başka bir hadise, çehreleri hatırlamak hususundaki hafıza kuvvetini gösteriyor:

Büyük bir Amerika şehrinde, binlerce halk istasyondan itibaren yolun iki tarafını alarak büyük misafiri görmeğe çalışıyorlardı. Hiç kimseyi mahzun etmemek için veliaht, otomobile bineceği yerde yürümekte ısrar etmişti. Birdenbire, berber kıyafetindeki

Üstte: Eski Stokholm'ün kuşbakışı bir görünüşü; altta: Kral sarayının donatılmış manzarası

bir adamın önünde durdu. Prens ilerleyen adamın elini sıkarak:

— Ben sizi tanıyorum. 1912 de siz Amerika olimpiik timi ile İsveç gelmişiniz...

Filhakika bu böyle idi, ve prens 14 sene evvel bu adamın hangi müsabakaya girdiğini dahi söyleyebilirdi.

Veliht, iki sene Upsala üniversitesinde okuduktan sonra zabıt olarak Svea piyade alayında bulunmuş ve devletin bir çok dairelerinde çalışarak bu hususta bilgisini genişletmiştir. Babası yok iken kendisine vekalet etmiştir.

Mecliste, bir kaç sene evvel veliahtın İsveçteki şöhretini gösterir bir vaka olmuştur. Komünist partisinin adeti olmak üzere, krallığın yerine cumhuriyet teklif eden bir lâyiha verilir ve derhal reddedilirdi. Sosyal demokrat partısından bir zat ki — sonra nazır olmuştur — ayağa kalkarak, böyle bir lâyihamın kabul edilemeyeceğini, cumhuriyet ilân edilse dahi bütün milletin reis olarak intihap edeceği ilerde kral olacak olandır, demiştir.

Prenses Luiz

Prenses Louise de nezaketi, iyi kalpliliği ve sadeliği sayesinde İsveçliler arasında pek çok şöhret kazanmıştır.

Hayatı, kocasının gibi fedakârlık ve vazifeden ibarettir. İctimai ve hayır işleriyle pek yakından alâkadar olup kendi varlığının bir lüzum teşkil ettiği bütün içtimalarda hazır bulunmaktadır.

İngiliz olduğu halde İsveç lisanını pek çabuk öğrenmiştir. Şimdi, telâffuzunda hiç bir fark olmaksızın konuşmaktadır.

İsveç ve isveçliler

İsveç, İskandinavya yarım adasının şarkını ve mühim bir kısmını işgal eder. Mesahai sathiyesi 173.035 mil murabbar, yahut Bü-

yük Britanya ve İrlandanın takriben bir buçuk misli büyüklüğüdür. İsveçin şimal kısmı dağlık ve geniş miyasta ormanlarla kaplıdır. Merkez ve cenup kısımları ise daha ziyade mümbittir. Üç tarafı su ile ihata edilmiş ve sahilleri namütenahi adaların serpiildiği körfezlerle girintili çıkmıtlı bir hal almıştır. Bir çok göl ve nehirleri vardır. Mesahai sathiyenin yüzde sekizini bu iç sular, yüzde 59 unu ise kısmı azamı çam ve köknar olan ormanlar kaplar.

İsveçin manzarası — şimalindeki yalçın dağlardan çağlayan nehir ve şelalelerden merkez ve cenup mntakalarındaki mütebesim ovalara, vadilere, göllere, nehirlere ve beyaz saçlı kayın ağaçlarına kadar — letafeti ile meşhurdur.

Körfez akıntısı sayesinde İsveç iklimi lâtif, sağlam ve oldukça mülâyimdir. Kışın ekseriya soğuk ve taze hava ile müterafik çok kar yağar. Yaz ikliminin, merkezi Avrupanın şimal kısımları kadar sıcak olması ile beraber bol güneş ve ziyadesiyle, hayali yaz gecelerile hoş bir tazeliği vardır.

İsveçlilerin şairane bir mizacı, tabiata karşı derin bir sevgisi, aynı zamanda makine ve fenne karşı şayanı hayret bir temayülü vardır. Dünyaca şöhreti olan İsveç muhteri ve mühendislerinin, mütefennin ve kâşiflerinin adedi nüfusa nisbetle çok yüksektir, ve bunların dehalarından dünyaca tanınmış bir kaç mühim sanayi doğmuştur.

Maarife gelince; tekemmül etmiş olan mektep sistemi sayesinde İsveçte okuyup yazmak bilmiyen hemen yok gibidir ve halkın kültür seviyesindeki müstesna yüksekliğinin sebebi de budur. 450 sene evvel tesis edilen Upsala üniversitesi, İsveçin en eski üniver-

YARIN Dünya Alevlenirse..

Çeviren : A. C.

Yazı Nu. sı : 6

Sabit balonlardaki rasıtlar telefonla bataryalara merbut oldukları halde hiç ses çıkarmıyorlardı. Rus topçuları endaht etseler bile hiç bir hedef görmeden boşluğa doğru ateş açmağa mecbur olacaktı. Raşat balonları ya düşman tayyareleri tarafından yere düşürülmüştü ve yahut telefon telleri kesilmişti.

Derhal motosikletli telefon kotaları telefon hatlarında bozukluk olup olmadığını tetkik için yola çıkarılmışlardı. Fakat sarp arazide ilerleyip mahallinde tetkikat yapınca kadar iş işten geçmiş ve o zamana kadar düşman tayyareleri gelmiş olacaktı.

Nihayet vaziyeti kurtarıcı kumandalar gelmeğe başlamıştı:

sitsidir. Hali hazırda dört üniversitesi, bir çok kolleji ve sanat mektepleri vardır. Yüksek tahsil herkes için serbest ve açıktır. Hiç bir yerde içtimai hayata yükselme fırsatları İsveçte olduğundan fazla değildir.

İsveçte, umumî hayat seviyesi, bilhassa işçi sınıfları arasında, fevkalâde yüksektir. Yapılan içtimaiyat ve himaye işleri bütün dünyanın nazarı dikkatini celp edecek bir dereceye bulmuştur.

İsveçte ev hayatı fevkalâde konforu haizdir. Evler mazbut bir tarzda inşa edilmiş ve elektrik kullanma hemen tamamıyla umumilemiştir. Hattâ o derecedeki uzak mahallelerde bulunan mütevazi çiftlik amelesinin kulübeleri bile elektrikle tenvir edilmiştir.

Jimnastik, spor ve atletik hareketler her mektebin programında vardır. Bundan dolayı İsveçliler spor sahasında dünyanın en ileri gelen milletlerinden biri olarak tanınmıştır.

İsveç, aşağı yukarı bir ve bir çeyrek asır evveline kadar daimî mücadelelerle emşguldü. Memleket o zamandanberi devamlı sulhtan müstefit olmuş, muarızın islahına, sanayi ve ticaretin inkişafına çalışmıştır. Milletler arasında sulh ve anlaşma temini için olan mütemadi gayret İsveç beynelmil siyasetinin hususiyeti olmuştur.

İsveçin, diğer milletlerle teşriki mesai etmek hususundaki arzusu ve süratle genişliyen beynelmil münasebatı bir çok ahvalde görülmektedir. İsveç beynelmil enstitülerinden en maruf olanı Nobel mükâfatı müessesesidir ki (Nobel Prize Foundation) fen, edebiyat ve sulh sahaslarındaki mükâfatları umumiyetle tanımıştır.

Stokholm, muhtelif maksatlarla toplanan dünya kongrelerinin Mekkesi haline gelmiştir. İsveç güzelliğinden istifade etmek, zengin tarihi eserlerini görmek, içtimai ve sanayi işlerindeki terakkiyi tetkik etmek için her sene sayısı artan ziyaretçiler gelmektedir. Hariçten gelen bu misafirlerin müteferrik olan kanaatlerine nazaran, İsveç, demokratik teşkilâtı esası ile, halkçı kralın akilâne rehberliği altında medeniyet, refah, ve sulh yolunda mütemadiyen terakki etmektedir.

— 7200 metre irtifaa ateş, nakıs..

Verilen rakamlar topçuların kulaklıklarında duyulur duyulmaz toplar güürdemeye ve uzun top namlularından fırlayan mermiler sis tabakasını yırtarak fezaya doğru yükselmeye başlamıştı.

Bataryalar kısa fasılalarla yangın ve infilâk mermilerini endaht ediyordu. Bu mermiler havada 7200 metre ile 6800 metre arasındaki bir tabakayı tayyareler için geçilmez bir hale getiriyordu. Düşman tayyareleri bu vaziyet karşısında istikametlerini değiştirmekten başka bir şey yapamazlardı.

Maamafih balon rasıtlarıyla henüz irtibat temin edilemediği için katı bir hedef henüz yoktu. Bu aralık Bogdo - Ola'dan uçurulan ihtiyat balonlar sis tabakası üstüne çıkacak kadar yükseklemiyorlardı. Her yeni endaht teneffüsünde dinleyici âletlerle yenden irtifa ölçüyordu. Düşmanı "tarassut," etmek için sis devam ettikçe bunlardan başka bir âlet yoktu. Gözle görülemiyen düşman, semada teşkil edilen ateş siperiyle amansız bir surette takip ediliyordu. Topların başında bulunan efrat kan ter içinde kalmıştı. Ateş gibi kızan top namluları mütemadiyen gülleri havaya fırlatıyordu.

Fakat bu ateşin havada ne tesir yaptığını yerde bulunanlardan hiçbir kimse bilmiyordu. Top ateşi birdenbire durdurulmuştu. Asabı müthiş surette hırpalıyan bir sükûnet ortalığı kaplamıştı. Şimdi Rus tayyare filoları ateş mntakasına yaklaştıklarından artık düşman tayyarelerine karşı akm edilemezdi. Birbirine düşman olan tayyare filoları şimdi karşılaşıyor ama, havada cereyan edecek faciayı yerden seyretmek henüz kabil değildi. Çünkü balon rasıtlarından bir haber yoktu, dinleme âletlerinde ise görmek kabiliyeti yoktu.

Ruslar tarafında neler olup bittiği anlaşılmasın dakikalar geçmişti. Rus askerleri gözleri görmiyen köstebekler gibi kendilerini müdafaadan âciz bir halde bekliyorlardı. Düşmanın yakın olduğunu ve bir taraftan hücum edeceğini bildikleri halde bu hücumun hangi taraftan geleceğini sisten dolayı kestiremiyorlardı. Sisler arasında kaybolup giden Rus tayyarelerinden hâlâ bir haber yoktu. Hava kurşun ağırlığı ile ova üzerine çökmüştü, her tarafta derin bir ölüm ıssızlığı hüküm sürüyordu.

İşte birdenbire sark tarafından gelen müthiş bir gümbürtü ve taraka, tahammül edilemeyecek dereceye gelen bu ıssızlığı yırtmıştı. Yirmi, kırk, elli tayyare gayet seri bir kayma ucusu ile sisler arasında sıyrılarak kükreyen metörlerinin verdiği şimşek süratiyle yer üstünde uçmaya başlamıştı! Bin endahtlı, çifte namlulu mitralyözleri tayyare karargâhının bulunduğu bütün sahayı, her şeyi silip süpüren bir mermi yağmuru altına almışlardı. Hadsiz, hesapsız bombalar patlarken şiddetli güürültüler çıkararak yerlere gömülüyordu.

Dil bayramı nasıl kutlandı ?

Dün İstanbul Halkevindeki toplantıda söylenen sözler

Ali Rıza, Refik Ahmet ve Rüknettın Beylerin deyimleri, okunan edebiyat eserleri ve konser

Dil bayramı İstanbulda Halkevinde kutlandı. Cemal Reşit, Mesut Cemil Beylerin ve bir arkadaşlarımızın vücutte getirdiği triyo ile mektepli hanım kızlar İstiklâl marşını çalıp söylediler. Halkevi reisi Ali Rıza Bey söz söyleme yerine geldi, toplantıyı şu sözlerle açtı:

Ali Rıza Beyin sözleri

Saygılı ve sevgili arkadaşlar; Bugün yer yüzünün bütün budunlarını karşısında parmağı ağzında baktıran Türk değişim savaşının ana halkalarından biri olan dili özleştirme savaşımızın ikinci yıl dönümüdür..

Bugün, yüzlerce yılın dilimize üşüştürdüğü yabancı söz ve kırıklarla anlayışı az, anlatışı az bir biçime soktuğu dilimizi, kendi özüne ulaştırma savaşının bayramıdır..

Bu bayram, Türklüğe, Türk budununa benliğini duyuran Ulu Gazinin, kendi öz dilimize kavuşmanın yolunu da gösterdiği günün bayramıdır.

O, bundan on beş yıl önce, Türk budununu, kıyasına yuvarlandığı ölüm kuyusunun tam karanlığına düşmek üzere iken, nasıl elinden tutarak kurtuluş yoluna soktu ise, bundan iki yıl önce de, Türk dilini, içine düştüğü melezlikten, karışıklıktan kurtarak kendi öz benliğine giden yola yöneltti.

İşte biz bugün, uluğ önderimizin dil işini de eline alalım, Türk bilgilerini öz Türk dilini araştırıp bulma yolculuğuna çıkarışının ikinci yılını saygı ile anmak, ve kutlulamak için, yurdumuzun her bucağında olduğu gibi, burada da toplanmış buluyoruz.

Bayramımız kutlu olsun arkadaşlar.

Her budun bayramı gibi, bu bayramın da, önümüzdeki savaş yıllarının daha verimli olması için yeni bir hız kaynağı olmasını yürekten dilerim.

Her büyük budun işinin önderi olan uluğ Gaziyi, bir kere daha derin saygı ve engin bağlılıkla anarak, açış sözümü bitiriyorum..

Kurultay marşı

Halkevi reisinin açış sözlerinden sonra, Malatya mebusu Doktor Hilmi Beyin yaptığı kurultay marşı aynı triyo ve hanım kızlar tarafından çalınıp söylenilmiş, şiddetle alkışlanmış, tekrar ettirilmiştir. Bundan sonra Refik Ahmet Bey söz söyleme yerine gelmiş, şunları söylemiştir:

Refik Ahmet Beyin sözleri

Saygıdeğer arkadaşlar; Sizin gibi yüksek, değerli, seçme bir topluluğun karşısına çıkıp söz söylemek benim gücümün yeteceği bir iş değildir; bunu biriken gene buraya gelişim bugünkü yüce bayramın gönlüme verdiği tatlı taşkınlığa kapılmışımdır.

Hanımlar, beyler;

Deyimimi sonunadek salt Türkçe sözlerle yürütemezsem umarım ki suçu bana bulmazsınız, yılların dilime verdiği alışıklığa bulursu-

nuz. Birinci, ikinci dil kurultaylarında yazganlık etmek onurunu kazanmış bir arkadaşımızım. Bugün karşınızda söz söylemek gibi ünlü bir işi bana veriler, sanırım ki bunu düşünmüş olacaksınız. Yoksa, doğrusu, ben ne bir dil bilgeniyim, ne de güzel söz söylemeyi bilen biriyim. Benim yalnız bir değerim vardır; her yerde, her gün her değerden üstün saydığım, böyle tutmağa çalıştığım bir değerim vardır, o da Türk olmamdır, Türk dilini konuşur olmamdır. Dillerin en büyüğü, en sevimlisi, en güzeli olan Türk dilini, ananın, kız kardeşimin ve sevgilimin ağzında bana bir musiki gibi gelen Türk dilini konuşmak tatların en büyüğüdür, ünlerin en ulusudur. O Türk dili ki bir kaç yıldır bir kat daha ince ve yüce olması için çalışılıyor.

Hanımlar, beyler;

Türk dilinin arınması işi, durup dururken, kendi kendisine ortaya çıkmış, tek başına bir iş değildir. Bunu daha iyi anlayabilmek için önce onun nasıl ve niçin doğduğunu araştırmalıyız. Bunu yapınca açıkça göreceğiz ki bir iki yıldır hız alan dil unarılması, bütün acunun gözlerini kendi üstüne çeken büyük Türk inkılabının belli başlı yönlerinden biridir, Türk davasının bir parçasıdır.

1914 — 1918 savaşından sonraki acı, acıklı günleri göz önüne getiriniz. Yer yüzünde Türk adının küçük, değersiz bir şey gibi anılmağa başlanıldığı kara günlerimizi göz önüne getiriniz. Bir acun hartası ki içinde Türk ülkesi yoktur, bu ölüm yılının bir çölgümlerimize umutsuzluk veren, bir çölgümlerimize utançtan yok olma duygusu veren kara günlerinden sonraki büyük mucize, bugün bizim her çağdakinden büyük, her çağdakinden ünlü ve güçlü olarak var oluşumuzdur.

Mustafa Kemal Adımın anıldığı yerde sevgi ve saygı içinde sarımsımlarla çarpınır çırpınmayacak hangi ruh vardır? Mustafa Kemal denilen büyük lügü, enginliği, yüksekliği yaratan Türk varlığı, acun budunlarının varlıkları arasında gülümseme ile ve küçük görülmekle geçilecek bir şey olmazdı. Acun tarihi, Türk budunu için 1914 — 1918 savaşından sonraki kara günleri yaprakları arasına yazdığı için utancından ellerini yüzüne kapayıp ağlamaktadır, sonuna değin ağlayacaktır. Kurtuluş savaşı, özbeylek savaşı denilen, yer yüzünde gelip geçmiş savaşların en ünlüsü, en ustacası olan büyük savaşı anlatmak benim bugünkü sözlerimin çerçevesi içinde değildir; ancak bu savaşladır ki acun tarihinin gidişine başka bir yön verildi, Türk ulusu, acun ulusları arasında yüz yıllardanberi yitirmiş gibi olduğu büyük ve ünlü yerine gene geçti; acun budunlarının işlerinden hiç birinin Türk ulusuna danışılmadan yapılamıyacağı düşüncesi acun işlerini yapıp çatanların kafasına iyice yerleşti. Son yıllardaki budunlar arası seyasalık yaşayı-

şını göz önüne getirmek bunu kolaylıkla anlamağa yeter de artar bile..

Türk davası, seyasal yönünde kazanmıştır. Bu davanın ülke içindeki yaşayışa, düzene, kurallara ve tutuma dayanan yönleri vardır. Bugünkü yaşayışımızın Osmanlılık çağındaki yaşayışımıza göre olan üstünlüğü, ileriliği bu davanın o yönlerde de kazanıldığını gösterir.

Budunlar arasındaki seyasalık yeri sağlamlaşan, ülke içinde yaşayışı ilerilemeden ilerilemeye yürüyen Türk topluluğunun bütün yönlerde sonunadek sayılır ve üstün olarak kalması için, hepimiz biliriz ki kültür değerimiz yüksek ve sayılır olmalıdır. O yüzdendir ki Türk davasını kültür yönünde de başarabilmek için 9 Ağustos 1928 deki Sarayburnu deyimini ile başlayan yeni savaş açıldı: Türk kültürünün temelini temizlemek ve sağlamlaştırmak!

Latin alfabesinden alınan yazı, bu yoldaki ilk adımdır; işte o gündenberi beş yıl oldu, bu aydınlık, verimli yolun üzerindeyiz. Türk dilinin yazılıp okunmasını kolaylaştıran en büyüğümüz, Türk dilinin ve Türk budununun geriye doğru gidildikçe ucu bucağı bulunmayan değerli geçmişini araştırıp belirtmek ve ortaya koymak için Türk Tarihi Tetkik Cemiyetini kurdu. Tarih yolundaki araştırmalardan alınan parlak verim, bugün göz kamaştırıcı değeriyle önümüzde duruyor.

Tarihi, İsanın doğuşundan binlerce yıl öncelere varan Türk soysallığının dil, edebiyat ve sanat yollarında da değer biçilmez güzellikleri, büyüklükleri olduğunu bu yüzden öğrendik. Gene o ulu önderin gösterdiği yolda yürüyerek çalışmağa başlayan Türk Dili Tetkik Cemiyeti dilimizin acun dillerine ana olmuş yüce varlığını ortaya koydu. 26 Eylül 1932 de ilk toplantısını yapan birinci Türk Dili Kurultayı, ilk araştırmalardan alınan büyük verimi bütün Türk ulusuna ve acun uluslarına bildirdi.

Türk tarihinin bütün çağlarında görülüyor ki Türk ulusu, uluslar arasında birleşmeler ve kaynaşmalar doğurmuş, bu kaynaşmalar arasında da Türk Dili bütün komşu dillere sözler vermiştir, bu arada da bu komşu dillerden sözler almıştır. Gene tarih yollarındaki çalışmalar bize gösteriyor ki büyük Türk topluluğu, yaradılış, toprak güçlükleri karşısında yaşama kolaylıkları arıyarak göçlerden göçlere ilerlerken ayrı soysallıklar, ayrı hakanlıklar kurmuştur. Ayrı yerlerde yaşayan Türk topluluklarının dillerinde ortaya çıkan ayrılıklar büyük Türk dilinin söylenişine uzaklıkların, yaşanılan yerlerin koydukları değişikliklerdir. İşin doğrusu, Mezopotamya yıkıntılarında araştırmalarla ortaya çıkan Sumer Türkçesi, Anadolu araştırmalarında karşılaştığımız dağ-

yanım Yeni çay kıyılarında bulunan dikili taşlardaki Orhon yazılarıyla yazılı Türkçe, daha sonraları yüz yıllardan yüz yıllara Patagının iki yanına ışık, aydınlık, verim ve bolluk dağıtan bir çağlayan gibi akarak geçip giden Türk topluluklarının konuştuğu Türkçeler, büyük, soysal bir dilin kollarından başka nedir? Bunları anarken Türkçeler dedim, yanlış dedim, bunların hepsi her çağda, her yanda ayrı güzellikler, zenginlikler alan, her görünüşü ve söylenişini ayrı güzel olan tek bir dildir, tek bir dilin ayrı yerlerdeki görünüşüdür. İsanın doğuşundan sonraki çağlarda Orta Asyada yaşayan Türklerin konuştuğu dili yukarı yerlerin konuşması, aşağı yerlerin konuşması ve ikisi ortasındakilerin karışık konuşmaları olarak üç bölüğe ayırırlar. Daha sonraki yüz yıllarda yukarı ülkelerin konuşmasına Hakaniye konuşması, aşağı ülkelerin konuşmasına oğuz konuşması adını veriyorlar. Gitgide Hakaniye konuşmasından bu gün Orta ve Yukarı Asya Türkleri arasında gene konuşulmakta olan ve tek bir adla Çağatayca diye anılan konuşmalar çıkıyor, Oğuz Türkleri İrana ve Anadoluya doğru göç ederlerken bunlardan İranda, Kafkaslarda kalanların dili Azer Türkçesi adını alıyor, Anadoluya geçip oralardaki Türkler arasında dağılıp yerleşenlerin diline bugün Anadolu Türkçesi adını veriyoruz.

Bunca yerlere yayılan bir dilin türlü ülkelerdeki söyleniş biçimlerinde değişiklikler olacaktır, oldu. Ancak bizim Anadolu Türkçesi dediğimiz bugünkü konuşmamızda bu değişikliğin yazı dilini acmacak bir gözü kapalılık ve düşünememezlik yüzünden alınan Arap ve Fars sözleriyle, Arap ve Fars dil bilgisi kurallarıyla bir aralık büsbütün anlaşılmaz yaptığını hepimiz biliyorsunuz. Çağ, çağ bu yanlış işi düzeltmek isteyenler oldu, yazı dilini budun diline yaklaştırma yolunda gelmiş geçmiş çalışmalarını saygı ile anmak benim borcumdur.

Hanımlar, Beyler,

Osmanlıca denilen türeme dili Anadolu budununun konuştuğu dile yaklaştırmak isteyenler, iyi bir erekle çalışmışlarsa da dar bir çerçevede içinde kalmışlardır. Biz Türk ulusunun yer yüzünün her yanına yayılmış tek ve büyük bir varlık olduğunu anladıktan sonra Anadolu Türkçesini konuşmayan Türkleri eskilerin düşündükleri gibi kendimizden ayrı, kendimizden başka sayamazdık.

Birinci Türk Dili Kurultayı, davayı altını kalın çizgilerle çizerek belirtmiştir. Yer yüzünün her yanındaki Türkleri konuştukları dil bir köktendir, birdir, bizim bugün konuştuğumuz dil yabancı sözlerle karışıktır. Seyasa yaşayışında başlı başına buyrukluğu, özbeyleği kazanan, ülke içinde toplu yaşama, düzen, kural ve tutum yollarında üstünlüğe doğru ilerleyen Türkün kültür

yolunda da üstünlüğünü kazanmak için önce benliği yükselmiş, özbeyleği belirlenmiş bir dili olmalıdır. Bunun için yapılacak işler bugünkü dilimizde çağ çağ kullanılan yabancı dil bilgileri kurallarını bir tutuşta söküp atmaktır, bugünkü dilimizde kullanılan yabancı sözleri çıkarıp yerlerine Türk damgalı sözler koymaktır.

Bu yeni sözleri nereden alacağız? Bu yeni sözleri alacağımız zengin kaynaklar gözümüzün önündedir, Anadolu budun dili, köyde kentte konuşulan Anadolu Türkçesi şarlıların konuşmaya konuşmaya unutmaya başladıkları Türk sözleriyle doludur. Eski yeni Anadolu ozanlarının duygu yüksekliği ile, gönül çarpıntısı ile dolu güzel koşukları bin bir güzel Türk sözünü yüz yıllardan yüz yıllara geçirip getirmiştir. Türk dilinin öteki kolları türlü ince ve geniş deyimlerle doludur. Türk dilinin eski kollarıyla yazılmış bitikler, yazılı taşlar, sakladıkları zenginlikleri önümüze açıyorlar. Bunlar, yüz yılların silip yok etmeğe kıyama- dıkları sözlerdir ki bugün bizim elimizin altındadırlar, gözümü zün önündedirler.

Türk dilinin söz üretme kuralları da bütün açıklığı ile ortaya konmamıştır, bugün konuştuğumuz dilin öz Türkçe sözlerinden yeni sözler yapmak gerektir, dilimiz gibi söz üretme kolaylığı güçlü olan dil az buludur.

İkinci Türk Dili Kurultayı bu yoldaki çalışmalarını iki yıllık sayım işlerini gördü, çizilen yolda umursanarak yüründüğünü gördü. Seyasa yollarında kazanan, budunlar arası büyük bir kazanç gibi sayılmağa başlanılan Türk davasından sonra kültür yönündeki Türk davasının da budunlar arası bir yer aldığını ve bütün budunlarca umursanarak karşılandığını gördü, işe yeni bir hız verdi. Her yılın 26 Eylülü bu işin yeni bir güç kazanıp ileriye doğru atılacağı bir gün olacaktır.

Ben, gönlünü Türk ulusunun büyük yarımını düşünmekten gelen tatlı coşkunluğa kapdırmış biri olarak Türk kültürünün yarınki üstünlüğünden gelen sesi duyuyor gibiyim. Onun yer yüzündeki ana kültür yerini yüz yıllardan sonra gene alacağına inanıyorum. İçimdeki inanç beni büyük yapının temeli için çalışmağa çağırıyor. İçinizdeki güçlü inanç, sizi büyük yapının temeline bir taş koymağa çağırıyor; yolumuz kutlu olsun, bayramımız kutlu olsun, arkadaşlar!

Gençlerin değerli sözleri

Refik Ahmet Beyden sonra Milli Türk Talebe birliği namına üniversite talebesinden Rüknettın Bey söz söyleme yerine gelmiş, çok beğenilen, heyecanlı, canlı bir hitabe söylemiş, alkışlanmıştır.

Rüknettın Beyden sonra muallim Bedros Zeki ve avukat Teologos Efendiler söz söylemişlerdir. Bunlardan sonra yüksek muallim mektebi talebesinden Seniha ve Nasire hanımlar Divan edebiya-

Türk dili araştırma kurumu başkanının deyimi

Saffet beyin değerli sözleri

(Bağ tararı 1 inci sayıfada)

mebuslar, muharrirler, muallimler ve diğer kadın erkek bir çok dinleyiciler gelmişlerdi.

Halkevde yapılan bayrama ait yazı bugün sekizinci sayıfımızdadır.

Dün akşam İstanbul radyosunda da Türk Dili Tetkik Cemiyeti başkanı Saffet Bey tarafından değerli bir deyim söylenmiş, Saffet Beyin bir kaç gündür büyük bir alâka ile beklenen deyimi her yerde ehemmiyetle dinlemiştir. Saffet Beyin sözlerini aşağıya geçiriyoruz:

Saffet Beyin radyodaki deyimi

Hanımlar, beyler;

Bugün, büyük önderimiz ata türkün, budunumuza armağan ettiği bayramlardan birini yaşıyoruz: Dil bayramını...

Kutlu olsun yurtdaşlar!

Başbuğ, on beş yıl önce yatları, yurdun dokunulmaz arırlığında boğacağını budunumuza adadı, onu gur sesi ile bütün acuna haykırdı. O günkü, bu, engin düşüncenin budunumuzu hangi amaçlara ulaştırmak istediğini, geçen yıllar içinde, birer birer gördük. Türlü yatlar ana yurttan boğuldu; yurdu kemiren yabancılar koğuldu. Türklüğün benliğini saran paslı ağlar koparıldı. Buduna yıkılmaz bir temel olarak laik Türk Cumhuriyeti kuruldu.

Okuma, yazmadan uzak bırakılmış ulusumuz, yeni alfabeyle kavuştu.

Bu güzide, ulusun kafasını yalıtırmak kolaylaştı; ulusluk türesi daha iyi anlaşıldı. Bütün ülkeye yayıldı.

Budunumuzun öz benliğini bilmesi için en güvenli açar, bilirsiniz, gerçek ulus tarihidir. Bu en değerli gömüç özlüğünden uzaklaşmış, gerçeğe karşı gözleri kepenklenmiş kişilerin yat biriktiklerinden topladıkları dipsiz, değersiz yazılarla doldurulmuştu.

Ulusluk gömücümüzü bu değerli düzmelere ayıklamak, onu gerçek bilgilerle doldurmak gerekti.

Bunun için düşünüldü, çalışıldı, arandı, tarandı. Gerçek, doğru yol bulundu, acunun bilgi gözü önüne serildi.

Bu Türk ulus tarih tezi, artık bütün dirikliği ile, Türk kültürünün bütün acun ulusları kültürlerine yalıtırmak saçmış olduğunu, bütün açıklığı ile, bütün gerçekliği ile bilgi alanına koymuştur.

Tarihçiler; beşiği Orta Asya'dan, Edebiyatı Cedideden ve bugünkü edebî eserlerden manzum ve mensur parçalar okumuşlar, eski ve yeni dil arasındaki büyük fark bu suretle belirtilmiştir. Eski eserlerden Münecim başı tarihinden, Naili Kadim'in şiirlerinden, Cenap Şahabettin'in, Tevfik Fikretin yazılarından, birer parça, yeni eserlerden de Falih Rıfkı Beyin Bizim Akdeniz adlı yazısıyla Mehmet Nurettin Beyin Bir Yolcunun Türküsü kitabı okunmuştur. Bundan sonra bir konser verilmiş, bayram eden halk, tatlı duygular içinde Halkevinden ayrılmıştır.

da olan Türk kültürünün çok erkenden ünediğini, yayıldığını; ulaştığı yerlerdeki kültür izlerinden en aşağı yedi bin yıllık üzelikliğini söylüyorlar. Türklerin yüksek kültürlerle, bu kültüre uygun dilleriyle Orta Asyadan Çine, Hinde, Sümer, Elam, Eti illerine; bütün Akdeniz kıyılarına, adalarına, bir koldan da Okan denizine değin Avrupa içlerine; türlü yollarla Amerikanın Meksika, Peru gibi batı yakalarına göç ettiklerini de öğrenmiş bulunuyoruz.

Yalçın taş, türlü maden, ekim çağlarını ilkin açan, at, öküz, ge-yik gibi türlü yaratıkları ilkin elciltten ilk kültür ısları bütün bu yattıkları türlü kültür alanlarında gerekli olan terimleri, deyimleri, besbelli ki, öz dillerinden koymuşlardır.

Daha bu kültür izine varmamış bulunan soylar, besbelli ki bütün bu kültürel, soysal, söz deyimlerini, terimlerini, içlerine giren Türk kültür ısları dilinden almışlardır.

Bunları size anlatışım, bizim Türk dili araştırma turemizim dayandığı sağlam temeli göstermek içindir.

Bir kez, bu dediğim diltüre, tarih yalıtırığı ile aydınlanınca önder bu işe de özlü sarılmak gerekliliğini ortaya koydu.

12 temmuz 1932 de Türk dili araştırma kurumu kuruldu.

26 eylül 1932 de birinci kurultayını yapmış olan kurumumuz, geçen ağustos ayında ikinci kurultayını da topladı.

Hanımlar, beyler;

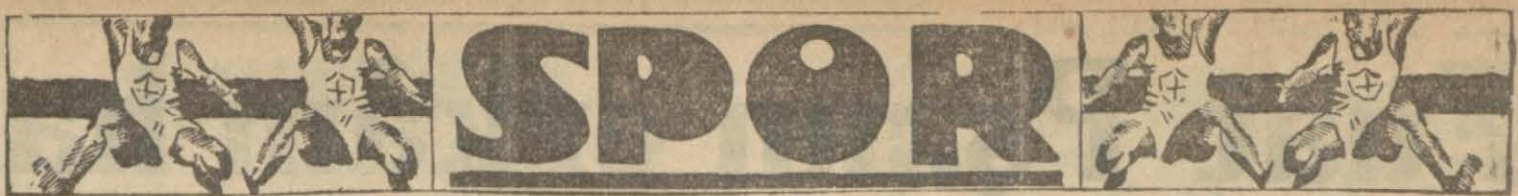
Dil çalışmamızın, çok dallı, geniş işlerini bir araya getirerek kısaca söyleyebiliriz ki irdeğimiz: Türk dilini her yönden onarak, zenginleştirerek acun dilleri kırtında seçkin kılmaktır.

Bunun için: Dilimize girmiş yabancı sözleri atacağız. Unutulmuş Türk söz köklerini, kuralarını arayıp bulacağız; başka dillere geçmiş, türlü biçime sokulmuş Türk söz köklerini de bulup alacağız. Bütün bu gerekli nesnelere üzerinde çalışacağız; böylece dilimize yeni bir diriklik, yeni bir eriklik vereceğiz.

Bugün bir düşünüşü, bir özdeği; hangi bir varlığı anlatmak için yabancı dillerden söz, deyim, terim almak ezimi altında bulunmak ne acıklıdır. Bu acıdan bir gün üzel kurtulmak, budunumuz için yalnız bir bun işi değil, bir onur işidir de!

Bu işin çok değerli olduğu gibi pek te güç olduğu ortadadır. Bu geniş yükümün altından kalkmak için tutulacak tek yol: Bütün ulusun baş başa vererek emekle çalışmasıdır. Büyük önderimizin de cumurumuzdan irdeği budur. Onun bütün buyruklarının ulus için nedenli asıgı olduğunu kalmamız biliriz. Onun içindir ki bütün ulus işlerinde olduğu gibi bu dil işinde de önderimizin gösterdiği yolda geniş, çabuk adımlarla yürüyeceğiz. Kısa bir uzda amacımıza ulaşacağız.

Kurultayın seçtiği biz (Dil kurumu genel özeği) nin buna inancını bayıktır.

Türkiye birincilikleri

Atletizm müsabakalarına bugün Kadıköyünde başlanıyor. Futbol hazırlıkları ilerledi.

Milli atlet takımımızdan bir grup

934 atletizm Türkiye birincilikleri müsabakalarına bugün başlanacak ve müsabakalar yarın tamamlanacaktır. Futbol birinciliği için de hazırlıklar ilerlemektedir.

Atletizm birincilikleri müsabakası Kadıköyünde Fener stadında; Ankara, Balıkesir, Bursa, İzmir, İstanbul mntakalarının iştirakiyle yapılacaktır. Bu müsabakalara iştirak için Balıkesir, Bursa, Ankara atletleri dün şehrimize gelmişlerdir. Bu sabah ta Ankaralıları gelecektir.

Müsabakaları herkesin görmesi için dühüliye yirmi beş kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Bugün ve yarın yapılacak müsabakaların programı şudur:

27 Eylül perşembe (birinci gün)

100 m. seçme 11,00

400 m. mania seçme 11,15
Öğleden sonra
800 m. 16,00
Yüksek atlama 16,05
10000 m. 16,10
Disk atma 16,15
Uzun atlama 16,35
400 mania 16,50
100 m. final 17,00
4x400 17,10

28 Eylül (ikinci gün)

Öğleden evvel
200 m. seçme 11,00
400m. 11,15
100 mania 11,30
Öğleden sonra
Gülle atma 00
1500 m. 05
Sırkla atlama 15,15
110 mania 15,25
5000 15,35
Uç adım atlama 15,45
200 m. 16
Cirit atma 16,10
400final 16,20
4x100 final 16,30

Balkan güreş şampiyonası hazırlıkları

Üçüncü Balkan güreş müsabakasına ancak bir hafta kaldı. Güreşçilerimiz muntazaman çalışmalarına devam etmektedir.

Gelen haberlere bakılırsa, bu seferki şampiyona maçları diğerlerinden daha çetin olacaktır. Çünkü Bulgarlar başta, bütün Balkan milletleri daha iyi hazırlanmış vaziyettedirler. Bulgar gazeteleri, Bulgar güreşçilerinin tam formda olduklarını yazmaktadır.

Müsabakalara iştirak edecek güreşçilerin biletleri gönderilmiştir. Pazartesi günü Pireden gelen Romanya vapuru ile Yunanlılar, salı günü Romenler ve çarşamba günü de Yugoslav ve Bulgarlar şehrimizde bulunmuş olacaktırlar. Perşembe akşamı da Üçüncü

Balkan olimpiyatlarının açılma resmi icra olunacaktır.

Birinci Balkan olimpiyatlarına Romen, Yugoslav ve Yunanlılar iştirak etmişler ve neticede Türk takımı birinciliği, Romenler ikinciliği, Yusoğlavlardan üçüncülüğü ve Yunanlılar dördüncülüğü almışlardır. Bu şampiyonada yedi kilonun beşinin birinciliğini Türk takımı almıştır.

İkinci Balkan şampiyonasında ise; birinciliği gene Türk takımı ikinciliği Yugoslav takımı, üçüncülüğü Yunan takımı ve dördüncülüğü Bulgar takımı kazanmışlardır. İkinci Balkan güreşlerinde gene Türk güreşçileri yedi güreşin beş birinciliğini elde etmişlerdir.

İzmirde panayır kupası maçı

Altay hakim bir oyunla kupayı kazandı

İzmir, (Hususi) — Oldukça kalabalık bir halk kütlesi önünde, İzmirde ilk defa yapılan panayır kupası maçı Altay — Altınordu arasında yapıldı. İki takım da sahaya kuvvetli bir ekiple çıkmışlardır. Oyuna Altayın hücumu ile başlandı. Bütün ümitleri Vehaba yükleyen Altay hücum hattı, mütemediyen onu besliyordu. Nitekim dördüncü dakikada sağ için bir ara pasını kapan Vehap takı-

mına ilk golü kazandı. Beşinci dakikada buna ikinci bir gol inzimam edince Altınordu sert bir oyun tarzı kullanmaya başladı, oyun bundan sonra kıvrak bir şekilde almayla başladı ve bu hava içinde devre bitti.

İkinci devre sert ve müteakabil akımlarla başladı. Altay yerden ve seri paslarla rakip kaleye hücum ediyor, fakat bugün pek cesur oynayan Altınordu müdafii bu

Tenis

Tenisçilerimiz Yugoslav tenisçileriyle karşılaşılıyor

Tenis meraklıları, güzel ve meraklı maçlar görmek fırsatını kazandılar. Bu yıl 1935 senesi için yapılan Davis kupası eleme maçlarında Macaristanı tasfiyeye uğratan Yugoslav tenis milli takımı yarın İstanbul Taksim, Ateş - Güneş kortlarında tenisçilerimizle karşılaşacaktır.

Yugoslav takımı Punçets, Şaffer ve Madam Kostičadan, bizim takım Sedat, Şirinyan ve Madam Seager ve Matmazel Grodetski den mürekkep olacaktır.

Yugoslav tenis milli takımı, Balkanların en kuvvetli tenis ekibidir. Bunların içinde Bunçets bilhassa büyük bir tenisçidir. Yugoslavlar bugün şehrimize gelecekler, cuma, cumartesi, pazar günleri tenisçilerimizle sıra ile karşılaşacaklardır.

Maç programı şu şekildedir:

Yarın saat 14,30 da birinci maç Şaffer — Şirinyan, ikinci maç Madam Gostiça — Matmazel Grodetski, üçüncü maç Punçets — Sedat.

29 Eylül 1934 cumartesi günü saat 16 da birinci maç Punçets, Şaffer — Sedat, Şirinyan, ikinci maç Madam Gostiça, Punçets — Madam Seager, Şirin.

30 Eylül 1934 pazar günü saat 15 de birinci maç Punçets — Şirin, ikinci maç Madam Gostiça — Madam Seager, üçüncü maç Şaffer — Sedat.

Şeref su topu turnuvası

İstanbul denizcilik heyetinden:

Eski yüzmeciler heyetlerinden Galatasaraylı merhum Şeref Beyin hatırasını taziz gayesiyle denizcilik federasyonu tarafından vazedilen 10 senelik şilt için yapılan (Şeref su topu) turnuvası 28 — 9 — 934 cuma günü Moda yüzme havuzunda icra edilecektir. Müsabakaya saat (10) da başlanacaktır.

Klüplerin kayıt ve kur'a için heyetimize saat 9 da müracaatları tebliğ olunur.

Voleybol - Basketbol

Voleybol ve basketbol heyetinden: Voleybol ve basketbol birinciliklerine 19 — 10 — 1934 tarihinde başlanacağından mezkûr birinciliklere iştirak edecek klüplerin fikistür tanzimi için 30 — 9 — 1934 pazar günü saat 17 de heyetimize salâhiyetnameli birer murahhas göndermeleri tebliğ olunur.

hücumları kolaylıkla karşılıyor.

İkinci devrenin 32 inci dakikasında Altay aleyhine penaltı oluyor. Ve bu suretle Altınordu ilk ve son golünü atmağa muvaffak oluyor. Oyuna biraz daha ağır basan altın ordu Altay yarım sahasına kadar inmeğe muvaffak oluyor. 45 dakika bitti ve vakti gösteren büyük levhada yelkuvan üç dakika geçtiğini gösterdiği halde oyuna devam edilyordu. İşte bu sırada Vehabın uzun pasını kapan Şükrü üçüncü sayıyı da takımına kazandı.

— Altay 1 — 3 kupayı kazanmıştı. Diyebilirim ki Altay bu vaziyetle Türkiye birinciliklerine iyi hazırlanamamıştır. Gerçi biraz seri oynuyorlarsa da takımda anlaşma pek iyi değildir. Bilhassa muavin hattı diğerleriyle irtibat temininde çok güçlük çekiyor. Ve Takımın bütün yükü muhacim hattına kalıyor, Altaylılar bu kusurlarını da bu bir iki hafta içinde giderirlerse ihmal edilemeyecek bir kuvvet olacaktır.

Mehmet Sıtkı

Fuat Paşa'nın erkânı harplere hitabesi

(Bağ tarafı 1 inci sayfada)

ra tatbikatlarında deniz ve kara erkânıharbiye seyahatlerinde gösterdiniz. Harp oyunlarında; harbin kendisinde olduğu gibi, ani vaziyetler karşısında çok çabuk kat'i ve musip kararlar verdiniz.

Sizin akademide nasıl bir taarruz ruhu ile terbiye edildiğini biliyorum. Seciyeniz, cehtiniz, şerefinizle cumhuriyet donanmasının güvenilecek erkânıharp zabıtları olma namzet bulunuyorsunuz.

Deniz akademisinin bundan sonraki sınıflarının da sizin derecenizde yetişmelerinden başka bir dileğimiz yoktur. Sizinle öğreniyoruz.

Deniz harp akademisi kumandanı Fahri beyefendiyi hararetle tebrik ederim. Deniz akademisi muallimlerini de tebrik ederim.

Size cumhuriyet donanmasında hayırlı hizmetler dilerim.

Kara harp akademisi mezunları beyler.

Sizinle beraber kara harp akademisinden 16 senede 462 zabıt diploma alıyor. Bu 16 sene içinde akademiden çıkanlar bugün yüzbaşı ilâ ferik rütbesinde; bölük ilâ kolordu kumandanlık rütbesinde ve muhtelif erkânıharbiye kademelerinde şerefli mevkiilerdedir.

İlk sınıfın birincisi kolordu kumandanı Salih Paşa Hazretleridir.

Fırka kumandanı olanlar var ki, İstiklâl harbine genç yüzbaşı olarak girdiler. Sınıfınızın bütün mevcudu erkânıharbiye stajı ilmen lâyık olarak diploma aldı.

Bu defa Ankarada, büyük erkânı Harbiye Reisi Müşir Fevzi Paşa Hazretleri genç erkânıharp zabıtlarından çok memnun olduklarını bildirdiler.

Müşir Paşa Hazretlerinin güveni cıfatında gençlik hale olarak çalışıyor. Büyük erkânıharbiye reisliğinde büyük vazifeler görüyor.

Harp akademisi için ne mutlu. Akademimizin güzide muallimleri beyefendiler tebrik ve teşekkürlere lâyıktırlar.

Sizden bir iki nesil evvelki erkânıharplerin nasıl ve ne şartlar içinde yetiştiklerini biliyor musunuz?

Golç paşa hatıratında kendisinin mektepteki mesai ve faaliyetini akim bırakmak için nasıl zorluklar ve entrikalara maruz olduğunu çok acı anlatıyor. Bir gün ders programında mevcut olan atış tatbikatına talebenin için çıkarılmadığını sormuş. Alman paşasının harbiye talebesine cephanesini dağıtılmasını teklif eylediğini, bunun da Yıldız karşı yapılacak bir hareketin hazırlığı olduğunu saraya bildirmişler.

Mektepteki odasının duvarın da asılı olan İstanbul haritası birdenbire kaybolmuş. Bu haritayı geceleyin Yıldız götürmüşler ve saraya en iyi nasıl taarruz edilebileceğinin talebe bu haritaya nazaran tedris edildiğini haber vermişler. Arazi tatbikatlarında verilen muharebe meselelerinde mefruz düşman daima Yıldız sırtlarıdır diye jurnal etmişler.

Onunla vazifeten en çok temas bulunan zabıtlar hakkında en iyade ciddiyetle hareket ederler, onları takip ve tevkif ederlermiş. Maksat onu tek başına bırakmak

ve mesaisini felce uğratmaktır.

Gene bir gün Golç Paşa Erkânıharbiye talebesini arazi tatbikatına çıkarırken mümanaat edilmek istenmiş. Tatbikata çıkmış fakat ertesi gün her arazi tatbikatı için saraydan izin alınması tebliğ edilen bir irade gelmiş.

Sonraları vakıa tatbikatlara iradesiz çıkıldı ve İstanbul haritaları yasak olmadı. Fakat İstanbul gazeteleri için bile erkânı harbiye mektebine girmek yasaktır. Şiddetli bir istibdat ve tazyik daima hüküm sürdü.

Galç Paşa 1883 senesinde yazdığı bir mektupta diyor ki:

"Abdülhamit ve onun hanedanı ve şimdiki hâkim sınıflar iş başında buldukları müddetçe Türkiyenin kurtulmak ümit ve ihtimali yoktur. Türkiyenin kurtuluşu halk tabakaları içinde kuvvetli bir seçiyenin çıkmasına mütevakıftır. Ancak halk içinden böyle kuvvetli bir adam çıkarsa, Türkiye için kurtuluş memuldür."

Türkiye'ye taze kan aşılayan, son asır tarihinin tabiriyle (hasta adam) in yerinde, kudretli, şerefli, asil Türkiye Cumhuriyetini kurarı, asırlardanberi kat'i zafere susamış orduya böyle bir zafere ulaştıran Büyük Başbuğumuz, demin söylediğim şartlar içinde erkânıharbiye mektebinde okudu.

Yarım asır; ordunun, mefruz değil, hakiki, düşmanının barındığı bu saray, şimdi, Türkiye Cumhuriyetinin yüksek askerî irfan yurdudur.

Siz en modern tedris usullerile bu irfan yuvasında, Büyük Gazinin içinde yetiştiniz.

Ulu Başbuğumuza mensup olmakla mübahi olan meslek, sizin intisap etmeğe namzet olduğunuz mümtaz meslektir. Böyle bir intisap şerefi dünyada ve tarihte yalnız Türk erkânıharp zabıtine nasiptir.

Yüksek Levazım Mektebi:

Büyük kumanda kursu, deniz harp akademisi gibi cumhuriyetin eseri, büyük erkânı harbiye reisimizin büyük himmeti olan yüksek levazım mektebi erkânı harbiye ile levazımın müşterek çalışmasını temin etmek için akademi camiası içinde kuruldu.

Biliyorsunuz ki harekât, geri işlerine bağlıdır. Geri işleri ise geniş bir âlemdir. Bu âlemin içinde levazım sınıfının vazifeleri çok mühimdir.

Yüksek levazım mektebinin gayesi:

Kara, deniz, hava ordusuna küçük, orta, yüksek sevk ve idare heyetleri içinde, erkânı harbiyenin kıymetli yardımcısı olarak birlikte çalışacak. Tabiiye ve Harekât vaziyetini kavriyerek ona göre geri işlerini tanzim edecek levazım tabiiyecisi;

Levazım işlerini yolunda yürütecek levazım tekniği meslek mütehasısı;

Her yerde her zamanda kendiliğinden ve muntazam iş görecek levazım zabiti yetiştirmek.

Yüksek levazım mektebi bu gayeyi temin etti. Mektep kıymetli muallim ve mütehasısları ve akademinin güzide muallimlerinden mürekkep tedris heyeti ile ve mükemmel program ve tedrisatı ile, her sene tekâmül etmiş ve muasır askerî âlemden iftihar edilecek yüksek bir müesseseye olmuştur. Henüz yedi senelik olan bu müesseseye, bu seneki me-

zunları ile beraber orduya yüksek levazım tahsili yapmış 104 ümera ve zabıt verdi.

Mektep mezunları levazım tabiiyesi, levazım tekniği, lâzım olduğu kadar umumî muamelâtla ve nazari, tatbiki, amelî bilgilerle teçhiz edildi. Akademi sınıfları beraber Türk ve yabancı harp tarihi okudular; harekât üzerinde geri işlerin nasıl müessir olduğunu gördüler. Gerek münferiden gerek büyük kumanda kursu ve harp akademisi sınıflarıyla müştereken yapılan ve akademinin güzide muallimleri tarafından idare edilen ikmal harp oyunlarında ve seyahatlerde büyük karargâhlarda geri ve ikmal işlerinde filen nasıl çalışıldığını ve teşriki mesainin esrarını öğrendiler.

Yüksek levazım mektebinden çıkan arkadaşlarıma, orduda kendilerini bekleyen mühim vazifelerde hayırlı müvaffakiyetler dilerim ve mektep müdürü beyefendiye ve tedris heyetine teşekkür ederim.

Şimdi sizlere samimi bir kaç temenide bulunacağım. Söyliyeceğim bu şeyleri tedrisat esnasında muallimleriniz sırası geldikçe size söylediler. Sizden ayrılmak bunların en mühimlerini tekrar etmek isterim:

1 — Erkânıharp zabıtının şeref ve imtiyazı çabuk, çok ve iyi çalışmak; bedenlen çok yorgun olduğu zaman bile; maddî, manevî en zor şartlar içinde

bile seve seve büyük bir çalışma kudretini göstermektir.

2 — Erkânıharp zabiti çok çalışır, fakat az görünür. Erkânıharp zabiti mütevazidir. Tevazu, erkânıharp vasfıdır.

Vekar, evet. Gurur asla.

Erkânıharp zabıtının fikri, manevî meziyetleri üzerinde kendi benliği ne kadar az müessir olursa, şahsiyeti o derece daha kıymetli olur.

Erkânıharbin malûm olan şartı: Gölgede kalmağı, silinmeğı bilmek, görüldüğünden fazla olmaktır.

3 — Erkânıharp zabiti takt sahibi olmalıdır.

4 — Erkânıharp zabiti asla bedbin olmamalıdır. (Bedbinlik) ve (Erkânıharp) birbirini tamamen inkâr ve reddeden iki mefhumdur. Bedbin adam buhranlı vaziyetlerde meflûc adam, muzır adamdır. Marn meydan muharebesinde kaymakam Henç gibi bedbin bir erkânıharp zabıtının ne yaptığını, meydan muharebesinin ve onunla bütün harbin kaybolmasına nasıl sebep olduğunu düşününüz.

Fakat erkânıharp zabiti fazla nikbin yani hayal severde olmamalıdır. Nisabsız nikbinlik bedbinlik kadar muzırdır. Bunun içinde (Sarıkamış) ı hatırlayınız.

Marn bedbinliği; Sarıkamış müfrit nikbinliği temsil eder. İkisi de sakimdir.

Bu iki münteha yani ifrat ile tefrit arasında; bedbinlik ile "utopie", arasında salim ve selim nikbinlik, şuurlu nikbinlik vardır. Bu şuurlu, hesaplı nikbinliğe de (Marn) ile; Sarıkamış ile kıyas kabul etmez derecede çetin olan Türk istiklâl harbi örnektir.

5 — Erkânıharp zabiti Realist olacaktır. Bir şeyi olduğundan daha güzel, daha iyi görmek; her şeyi gül penbe göstermekten sakınmalıdır. Hakikati görmek; objectif görüş; objectif muhakeme ve daima realist daima objectif olmak için irade gayreti lâzım.

6 — Erkânıharp zabiti, mafevki başına fikir ve kanaatte olsa bile daima fikrini ve noktai nazarını; terbiye ve nezahet ve hürmet dairesinde; fakat açık ve kat'i söylemektir.

Erkânıharp zabiti feragat sahibi de olacaktır. Kumandanın kararı kendi düşüncesine zit dahi olsa onu bütün ruhiyle benimsemek ve bütün istiaatını sarfederek onu yapmak erkânıharp zabıtının borucudur.

7 — Erkânıharp zabiti mafevkinden yalnız istibzal etmez, mafevkine arz ve teklif eder. İstizan etmek, fikri atalet demektir. Kumandanın karar vermek için muktezi bütün malzemeyi mükemmel hazırlayıp kumandanına takdim etmek ve ona sarıh bir teklif yapmak lâzımdır.

8 — Erkânıharp zabiti sınırlarını yıpratmamalı, sağlam tutmalı, nefesine daima hâkim olmalıdır. Vaziyet ne kadar buhranlı olursa o kadar sakın olmalıdır. Buhranlı zamanlarda erkânıharp zabiti dalgalı deniz ortasında kayı gibi metin olmalıdır.

9 — Erkânıharp zabiti, yenilikleri mütemadiyen takip etmeğe, bilmeye ve mütemadiyen öğrenmeğe mecburdur.

10 — Erkânıharp zabiti kıtaatın ahvali ruhuyesini tanımalı, kıt'anın nabzını duymalıdır. Kıt'ayı sevmeli ve onlar tarafından sevilmesini bilmelidir.

11 — Erkânıharp zabiti her hususta ordu zabıtlarına örnek olmalıdır. Örnekte olmak demek, kendi nefesine karşı sert olmak demektir, çok çalışmağı, çok iş görmeğı bilmek demektir.

Seciye ve sai: Erkânıharp zabiti işte bu iki vasıftır.

12 — Erkânıharp zabiti kendi mesleğinde, yani sevk ve idare mesleğinde yalnız bir işçi değil, san'atkâr olmalıdır.

Sevk ve idare bir sanattır. Bu sanatın yüksek eseri imha muharebesidir. Alelade bir muzafferiyet değil, kat'i zafer, yani imha muharebesi yapacak sanatkâr olmağa çalışmalıdır.

Bu salonda gördüğünüz tablolar içinde Türk harp tarihine ait imha muharebelerinden bir ikisi var: Muhaç, Varna.

Bunlar binlerce yıllık engin Türk millî tarihinin yalnız geçidin bir devresine aittirler.

Türk tarihinde daha ne kadar çok imha muharebeleri biliriz: Atillânın, Cengizin, Kubilâyın, Altınordunun, Sabutayın, Batının, Cepenogayın, Helâkü Hanın, Alp Arslanın, Kılıç Arslanların, Gümüş Tekinin, Nurettinin, Sancarın, Timurun, Babürün seferleri ve meydan muharebeleri.

Bunlar harp tarihi semasının birinci kadir yıldızlarıdır.

Hepsinin ve her şeyin üstünde Dumlupınar.

Yüksek sevk ve idarenin yüksek sanat şaheseri olan Dumlupınar.

Bu toplantı da (Dumlupınar) ın gölgesinde oluyor.

Türk erkânıharp zabıtının idealî Gazi Mustafa Kemal ve (Dumlupınar) dır.

Gazi Mustafa Kemal: Bugünün ve gelecek günlerin erkânıharp nesilleri için istikamet noktası "O", dur.

Kalplerimizde çarpan mukaddes ülkü "O", dur.

Büyük baş buğumuzun içinde; Cumhuriyet ordusunun, donanmasının mühim mevkilerinde büyük işler görmenizi dilerim.

Mısrıda buğday ziraatı yeniden başlayacak

Son zamanlarda Mısır, halkının yemeklik ihtiyacı için Avusturyadan 250 erdep buğday satın almıştır. Eski zamanlarda Romanın buğday anbarlarından biri de Mısır idi. Fakat Mısrıda pamuk ziraatı ilerledikten sonra halk bu ziraatı buğday istihsalinden daha kârlı bulduğu için buğday ziraatını tamamen ihmal etmişti. Çiftçiler fazla istihsal edilen pamuğu satarak parası ile hariçten buğday getiriyordu. Şimdi cihan buhranı dolayısıyla Mısır pamukları eski rağbetini kaybettiği için Mısrılılar yeniden buğday ekmek çarelerini düşünmeğe başlamışlardır. Mısır ziraat nezareti köylüye aynı topraktan daha fazla mahsul almak çarelerini de öğretmeğe karar vermiştir.

Eşya taşırken ölüm

Hamami Muhittin mahallesinde Toprak sakağında İbrahim efendinin evinden eşya taşıyan hamal Saffet dün kalp durmasından ölmüştür.

RADYO

Bugün

İSTANBUL,
18.30: Plâk neşriyatı. 19.20: Ajans haberleri. 19.30: Türk musiki neşriyatı: Kemla, Niyazi, Azmi beyler ve Hayriye Müzeyyen hanımlar. 21 Selim Sırrı bey tarafından konferans. 21.30: Stüdyo orkestrası.
223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
18: Radyo temsili. 19.15: Musahabe. 19.40 Keman konseri. 20: Musahabe. 20.15: Şarkılar (plyano refakatle) — Musahabe. 20.50: Spor. 21: Yeni caz musikisi. 21.25: İstirahat. 21.30: Popüler. 22.30: Plâk. 22.45: Konferans. 23: Reklâm ve konser. 23.15: Senfonik konser. 23.45: İngilizce konferans. 24: Musahabe. 24.05: Dans musikisi.

841 Khz. BERLİN, 357 m.
20: Eski Alman halk şarkıları. 20.15: Yeni Macar plyano musikisi. 20.40: Musahabe. 21: Haberler. 21.10: Dans musikisi. 21.30: Dans musikisinin devamı. 22.15: Sigan musikisi. 22.45: Dans musikisi. 23.20: Haberler. 23.40: Londradan naklen orkestra konseri. 24.25: Sigan musikisi. 1: Dans musikisi.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
18.30: Bertha salon tıtımı. 19.20: İngilizce ders. 19.50: Konferans. 20.20: Operanın 50 nci yıl dönümü münasebetle gala müsamesesi. 23.45: Sigan musikisi.
592 Khz. VIYANA, 507 m.

19: Muhtelif bahisler. 20: Haberler, 20.20: Haftanın haberleri. 20.50: Holzer radyo orkestrası. (Straussun eserlerinden valsler.) 22.50: Aktüalite. 23.10: Haberler, 24.30: Parisisten naklen orkestra konseri. 24.30: Dans musikisi.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 26 Eylülde muamele görümlerdir.] Rakamlar kapanış fiyatlarını gösterir.

Nukat (Satış)

* Londra	618, —	* Viyana	24, —
* Newyork	125, —	* Madrid	17, —
* Paris	170, —	* Berlin	44, —
* Miláno	218, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	118, —	* Budapeşte	26, —
* Atina	25, —	* Bükreş	19, 50
* Cenevre	820, —	* Belgrat	57, —
* Sofya	24, —	* Yokohama	36, —
* Amsterdam	85, —	* Altın	925, —
* Prag	98, —	* Mecidiye	88, —
* Stockholm	32, —	* Banknot	239, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	618,50	* Stokholm	3.1333
* Newyork	0.80184	* Viyana	4.2772
* Paris	12,06	* Madrid	5,82
* Miláno	9,28	* Berlin	1,9963
* Brüksel	3,3888	* Varşova	4,2067
* Atina	83,6185	* Budapeşte	3,955
* Cenevre	2,4375	* Bükreş	79,5825
* Sofya	66,185	* Belgrat	34,7875
* Amsterdam	1,173	* Yokohama	2,7018
* Prag	19,0625	* Moskova	1087,75

ESHAM

İş Bankası	10,00	Terkos	—, —
* Anadolu	27,45	* Çimento as.	12,25
Reji	2,30	Unyon Değ.	—, —
Şir. Hayriye	15,50	Şark Değ.	—, —
Merkez Bankası	59, —	Balya	—, —
U. Sigorta	—,00	Şark m. ecza	—, —
Bomonti	12,25	Telefon	—, —

istikrazlar tahviller

* 1933Türk Bor. I	29,55	Elektrik	—, —
" " II	27,60	Tramvay	—, —
" " III	27,50	Rihtim	—, —
İstikrazıDahil I	97,00	* Anadolu I	46,20
Ergani İstikrazı	97, —	* Anadolu II	46,20
1928 Mü. A.	—,00	Anadolu III	—, —
Bağdat.	—,00	* Müessil A	49,65

TAKVİM

	Perşembe	CUMA
	27 Eylül	28 Eylül
	17 C. Ahır	18 C. Ahır
Gün doğuşu	5,52	5,54
Gün batışı	18,00	17,50
Sabah namazı	4,57	4,59
Öğle namazı	12,05	12,05
İkinci namazı	15,27	15,26
Akşam namazı	18,00	18,00
Yatsı namazı	19,32	19,30
İmsak	4,12	4,14
Yılın geçen günleri	263	264
Yılın kalan günleri	102	101

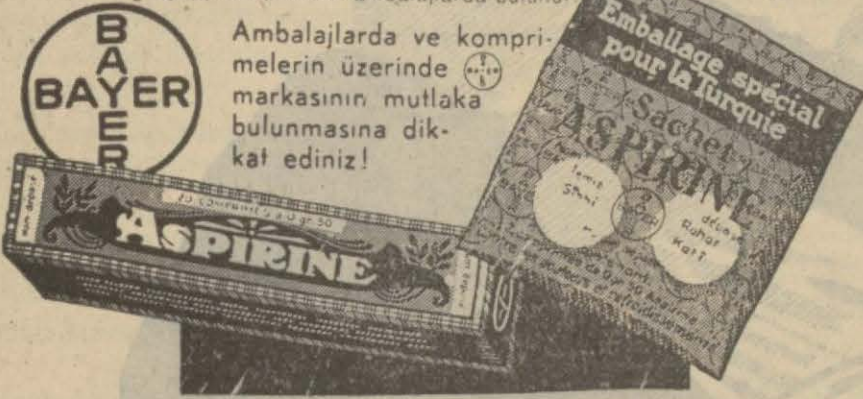
Bakınız, işte bu halis ve hakiki!

Ağrıların ve soğuk algınlığının seri ve kalifi tesirli devası, ambalaj ve komprime-lerinde alâmeti farikasını taşıyan hakiki ASPIRİNDİR.

İsrarla **ASPIRİN** isteyiniz!

Ambalajlarda ve komprime-lerin üzerinde markasının mutlaka bulunmasına dikkat ediniz!

UMUM Kibrit Acentalarına

1 — 1 teşrinievvel 1934 tarihinden itibaren perakende olarak halka Beher BÜYÜK KUTU KIBRİT 60 paraya ve beher KÜÇÜK KUTU KIBRİT 50 paraya satılacaktır.

2 — Acentalar, 30 Eylül 1934 tarihinde, gerek ellerinde bulunan ve gerek satılmak üzere perakendecilere verilip henüz satılmamış olan kibritleri zikrolunan tarihte merkezlerinde toplanarak miktarlarını aşağıda yazılı şekilde tesbit ettirmek mecburiyetindedirler.

3 — Acentalar, perakendecilerden geri alacakları kibritler için perakendecilerine evvelce vermiş oldukları bedeli hesap edecek ve mezkûr bedel mukabilinde 1 teşrinievvel 1934 ten itibaren yeni satış fiati, yeni bey'iyeye ve ikramiyelerini hesap etmek suretile kibrit vereceklerdir.

4 — Acentanın gerek kendi deposunda bulunan ve gerekse perakendecilerden geri alacakları kibritler 30 Eylül 1934 tarihinde mahalli malmemuru, malmemuru bulunmayan yerlerde mahalli mülkiye memuru huzurunda tadat edilerek 4 nüsha zabıt varakası yapılacak ve bu zabıtlar malmemuru ve acenta tarafından imza edilecektir. Zabıt varakalarından bir nüshası malmemurunda, bir nüshası acentada kalacak ve diğer iki nüshasını da acenta derhal taahhütlü olarak şirkete gönderecektir.

5 — Acentalar yukarıdaki maddeye tevfiikan 30 Eylül 1934 tarihinde henüz satılmamış olan bütün kibritleri toplayacaklarından, ondan sonra kimin tarafından ve her hangi sebebe müstenit olursa olsun hiç bir talep ve iddia nazara alınmayacaktır.

6 — Acentaların, gerek perakendecilerden 30 Eylül tarihine kadar geri alacakları kibritler bedeli mukabilinde 1 teşrinievvelden itibaren verecekleri kibritler için ve gerekse 1 teşrinievvelden itibaren satacakları kibritler için perakendecilere verecekleri bey'iyeye ve ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir:

BÜYÜK KUTU KIBRİTLER İÇİN % 4 "YÜZDE DÖRT,"
KÜÇÜK KUTU KIBRİTLER İÇİN % 8 "YÜZDE SEKİZ,"

(Bunun yüzde dördü bey'iyeye ve yüzde dördü ikramiyedir.)

7 — Acentaların işbu muameleden mütevellit hesapları zabıt varakalarındaki mevcutlarına nazaran şirkete tesviye edilecektir.

Türkiye Kibrit ve Çakmak İhissarı

Büyük Tenzilât

Şilte, yorgan, yastık hepsi kuştüyü yüzleriyle 25 lira, yastık 75 kuruş. Bir kilo kuştüyü 75 kuruş. Kuştüyü kumaşlarının her rengi vardır. Ucuz fiatla satılır.

Bu takım 25 liradır
İstanbul Çakmakçılar Bali zade Kuştüyü fabrikası. Tel. 23027

Yüksek iktisat ve ticaret mektebi müdürlüğünden:

Mektebin her üç kısmına talebe kaydı 30 Eylül 1934 Pazar gününe kadar devam edecektir. (5978)

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri Karaköy Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade
Han Telefon 22740

TRABZON sür'at yolu

GÜLCEMAL Vapuru 27 Eylül

Perşembe 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Polathaneye uğrayacaktır. (6088)

MERSİN Sür'at Yolu

KONYA vapuru 28 Eylül

CUMA 11 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rodos, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Mersin'e. Dönüşte Alanya, Antalya, Küllük, İzmir, Çanakkale'ye uğrayacaktır. (6089)

Bartın Yolu

BURSA vapuru 27 Eylül

Preşembe 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacak mutaf iskelelere uğruyarak Cide'ye kadar gidip dönecektir. (6090)

Karadeniz

Cumartesi postası

VATAN vapuru 29 Eylül

Cumartesi 18 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Sinop, Samsun, Giresun, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Sürmene, Fatsa ve Ünye'ye uğrayacaktır. (6156)

İstanbul Harici Askerî Kıtaat ilânları

İzmir Tayyare alayında inşa edilecek pist ve kanalizasyon kapalı zarfla yaptırılacaktır. Şartnamesini plân ve projelerini görmek isteyenlerin her gün, münakaşasına iştirak edeceklerin 29 - 9 - 934 cumartesi günü saat 14 te teklif ve teminatları ile birlikte Ankara M. M. V. Satınalma Komisyonuna müracaatları.

(194) (5468)

* * *

Cebeci hastanesinin tadilen inşası kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. İhalesi 21 - 10 - 934 pazar günü saat 11 dedir. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin belli saatte Ankarada M. M. Vekâleti Satınalma komisyonuna teklif mektuplarını vermeleri.

(320) (6136)

Sahibi: MEHMET ASIM
Neşriyat müdürü: Refik VAKIT Matbaası — İstanbul

1 teşrinievvel 1934 ten başlayacak Yeni Kibrit fiatleri

Büyük Kutu 60 para
Küçük Kutu 50 para

1 — Halen 70 paraya satılmakta olan büyük kutu kibritlerin 1 teşrinievvelden itibaren 60 paraya, ve halen 60 paraya satılmakta olan küçük kutu kibritlerin de 50 paraya satılacağı muhterem halka ilân ve fazla talep eden satıcıların derhal şirkete veya acentalarına ihbar edilmeleri rica olunur.

2 — Acentalar perakendecilerin ellerindeki kibritleri 30 Eylül 1934 tarihine kadar geri alacaklarından muhterem halkın Eylül 1934 tarihine kadar geri alacaklarından muhterem halkın den temin etmeleri mercudur.

Türkiye Kibrit ve Çakmak İhissarı

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

3500 ton Lavamarin kömürü
3000 ton Jeneratör
12000 ton Zerodiz

Yukarıdaki malzeme pazarlık suretile 30/9/934 tarihinde saat 14 de ihalesi icra edilecektir. Taliplerin teminat ile müracaatları. (6127)

ÇIKTI SAVAŞTAN BARIŞA

Yazanlar: Vâ-Nû ile Çürüksulu Meziyet

Öz Türkçe ile yazılmış ilk roman

Tevzi Merkezi: VAKIT Matbaası — İstanbul

Fiyatı 50 kuruş — Her Kitapçıda bulunur.

İSTANBUL Kibrit Satıcılarına

1 — 1 teşrinievvel 1934 ten itibaren halka BÜYÜK KUTU KIBRİTLER 60 PARAYA, KÜÇÜK KUTU KIBRİTLER 50 PARAYA satılacaktır.

2 — Elleri eski fiatten kibrit bulunan satıcılar 29 Eylül kadar kibritlerini aşağıda gösterilen mahallere iade edeceklerdir. Butarihlerden sonra vuku bulacak her hangi bir talep veya müddeiyat kat'iyen nazarı itibare alınmayacaktır.

3 — 1 teşrinievvelden itibaren perakendecilere terk olunacak bey'iyeye ve ikramiyeler aşağıda gösterilmiştir:

BÜYÜK KUTULAR İÇİN: % 4 "Yüzde dört,, bey'iyeye,
KÜÇÜK KUTULAR İÇİN: % 4 "Yüzde dört,, bey'iyeye ve % 4 ikramiyeye ki ceman % 8 "Yüzde sekiz,,

Türkiye Kibrit ve Çakmak İhissarı İSTANBUL ACENTALIĞI

TAHIR

Tahmis sokak No. 52

Müracaat mahalleri:

İstanbul	Mehmet Ali Efendi Aksaray Ordu caddesi 202 numaralı tütüncü.
İstanbul	Ali Efendi Fatih Atpazarı caddesi 2 numaralı bakkaliye mağazası.
Bakırköy	Bedros Efendi - İstanbul caddesi kurukahveci
Beyoğlu	Pangaltı Kurtuluş caddesi 33 No. 1 kurukahveci.
Beyoğlu	Ali Ef. İstiklal caddesi Ağa camii karşısı 163 No.
Beyoğlu	Sadık Ef. Kalyoncukulluk 2 - 24 No. 1 tütüncü.
Galata	Moiz Efendi Kürekçiler.
Beşiktaş	Abbas Ef. İhlamur Küçükhamam 26 No. tütüncü.
Üsküdar	Ali Ef. Horhor çeşme karşısı 40 No.
Kadıköy	Haydar Ef. Kilise meydanı 38 No.
Ortaköy	Malûl İbrahim Uncu sokak 26 No.
Büyükdere	İbat Efendi Piyasa caddesi 64 No.
Beykoz	Nihat Efendi İskele karşısı 70 No.
Büyükdere	Macar caddesi 14 No.

Türkiye Tıp Encümeni Umumî Kâtipliğinden:

Beşinci Millî Türk Tıp kongresi zabıtları basılmıştır. İstanbul'da bulunanların Muallim Dr. Niyazi İsmet Beyden diğer yerlerdekinin Sıhhat Vekâletinden aldirmaları rica olunur.

(2979)